

İDARİ YARGIDA GÖREV UYUŞMAZLIĞI

(Jurisdictional Disputes in Administrative Judiciary)

Yunus ERASLAN¹
Dr. Hüseyin BİLGİN²

ÖZ

Genel idari yargı Danıştay, bölge idare mahkemesi, idare ve vergi mahkemesinden oluşmaktadır. İdare ve vergi mahkemeleri ilk derece mahkemeleridir. Bölge idare mahkemesi istinaf mahkemesi iken, Danıştay hem ilk derece mahkemesi hem de temyiz merci, idare ve vergi mahkemeleri ise ilk derece mercileridir. Bu mahkemeler arasında görev uyuşmazlığı, olumlu görev uyuşmazlığı ve olumsuz görev uyuşmazlığı olarak görülebilmektedir. İlk derece mahkemeleri olan Danıştay, idare ve vergi mahkemeleri arasında, istinaf merci olan bölge idare mahkemesi ile temyiz merci olan Danıştay arasında, Danıştay daireleri arasında ve bölge idare mahkemesi daireleri arasında görev uyuşmazlıkları çıkabilmektedir. İdari yargıda çıkan bu görev uyuşmazlıklarının çözümü ve çözümünde yetkili olan makamların tespiti önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: İdari yargı, görev uyuşmazlığı, Danıştay, bölge idare mahkemesi, idare mahkemesi, vergi mahkemesi.

ABSTRACT

The general administrative judiciary consists of the Council of State, the district administrative court, the administrative and tax courts. Administrative and tax courts are first-instance courts. While the district administrative court is the appeal court, the Council of State is both the first-instance court and the appellate court, and the administrative and tax courts are the first-instance courts. These courts can be seen as a dispute of duty, a dispute of positive duty and a dispute of negative duty. The Council of State, the first instance courts, may have disputes between the administration and tax courts, between the regional administrative court,

- 1 Konya Bölge İdare Mahkemesi 5. İdari İstinaf Dairesi Üyesi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi, ab97707@adalet.gov.tr
- 2 Konya Bölge İdare Mahkemesi 5. İdari İstinaf Dairesi Üyesi, huseyinbilgin22@hotmail.com

which is the referral authority, and the Council of State, the appeals body, between the Council of State offices and the district administrative court offices. The resolution of these disputes in the administrative judiciary and the determination of the authorities that are competent in the solution are important.

Keywords: Administrative judiciary, duty dispute, Council of state, district administrative court, administrative court, tax court.

GİRİŞ

Türk idari yargı sisteminde temyiz merci olarak Danıştay, istinaf makamı olarak bölge idare mahkemeleri, ilk derece mahkemeleri olarak da idare ve vergi mahkemeleri bulunmaktadır. Bu makamlardan Danıştay ve bölge idare mahkemeleri içinde yer alan dairelerin kendi aralarında ya da Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak gördüğü davalarda ilk derece mahkemesi olarak görev yapan idare ve vergi mahkemesi arasında görev uyuşmazlıkları çıkabilmektedir. Bu görev uyuşmazlıkları olumlu görev uyuşmazlığı şeklinde olabileceği gibi olumsuz görev uyuşmazlığı şeklinde de olabilmektedir. Çalışmamızın konusu, idari yargı yerleri arasında çıkan görev uyuşmazlıkları türleri, bu uyuşmazlıkların ne şekilde ve hangi merci tarafından çözümleneceği hususu oluşturmaktadır.

İdari yargı sisteminde 1982 Anayasası öncesinde yargılama yetkisi sadece Danıştay' da bulunmakta idi. Danıştay ilk ve tek dereceli yargılama yetkisine sahipti. 1982 Anayasası'nın kabulünden sonra 2576 sayılı Kanun'un kabulü ile birlikte bölge idare mahkemeleri ve ilk derece mahkemeleri olan idare ve vergi mahkemeleri kurulup faaliyete geçirilerek iki dereceli yargılama sistemine geçilmiştir. Daha sonra 6545 sayılı Kanun'la 2576 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle bölge idare mahkemeleri yeniden yapılandırılmış ve istinaf sistemine geçilerek bazı dava türlerinde üç dereceli yargılama faaliyetine başlanılmıştır. Aynı değişiklikle birlikte ülke çapında 25 olan bölge idare mahkemesi sayısı 7'ye düşürülerek bölge idare mahkemesi bünyesinde idari ve vergi dava daireleri faaliyete geçmiştir. Bölge idare mahkemelerinde daire şeklinde çalışma sistemine geçilmesine bağlı olarak, gerek ilk derece mahkemeleri arasında gerekse bölge idare mahkemesi daireleri arasında çıkabilecek görev uyuşmazlıklarının giderilmesinde, bölge idare mahkemesinin hangi organının yetkili olduğu sorunu ortaya çıkmıştır.

I. İDARİ YARGI MERCİLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLENDİRME

1961 Anayasası döneminde Türk İdari Yargı Teşkilatı için Fransız İdari Yargı Teşkilatı örnek alınıyordu.³ 1982 sonrasında Türk İdari Yargı Teşkilatı yapılandırılırken batı modeli bütünüyle esas alınmamış ve ülkenin şartlarına uygun adli yargıyla paralel olabilecek⁴ kendine özgü “Türk İdari Yargı Modeli” oluşturulmuştur.⁵

Buna göre 20.01.1982 tarihinden önce idari yargıda tek yetkili mahkeme olarak Danıştay mevcuttu. Bu nedenle idari yargı mercileri arasında görev ve yetki uyumsuzluğundan bahsetme olanağı hukuken mümkün değildi. 06.01.1982 tarihinde 2575 sayılı Danıştay Kanunu, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemeleri Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu kabul edilmiş ve bu kanunlar 20.01.1982 tarih ve 17580 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Adalet Bakanlığı’nın 14.07.1982 tarih ve 17758 sayılı Resmi Gazete’deki duyurusu ile İdare, Vergi ve Bölge İdare Mahkemeleri faaliyete geçirilmiştir. Faaliyet geçen bu mahkemeler, 20.07.1982 tarihinden itibaren dava kabul etmeye başlamıştır.⁶

2576 sayılı Kanun’a dayanılarak 20.07.2016 tarihine kadar 25 adet Bölge İdare Mahkemesi faaliyette iken, 6545 sayılı Kanun’la 2576 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle birlikte 20.07.2016 tarihinde fiilen istinaf sistemine geçilmiştir. İstinaf sistemine geçişle birlikte Bölge İdare Mahkemesinin sayısı 25’den 7’ye düşürülürken her Bölge İdare Mahkemesi bünyesinde Danıştay’a benzer şekilde dava daireleri açılmıştır.

Türk idari yargı sisteminde faaliyet gösteren merciler sırasıyla ilk derece mahkemeleri olan idare ve vergi mahkemeleri, istinaf merci olan bölge idare mahkemesi ve temyiz merci olan Danıştay’dır.

A. İLK DERECE MAHKEMELERİ

1. İdare Mahkemeleri

İdare mahkemeleri bölgelerin coğrafi durumları ve iş hacmi göz önünde tutularak Adalet Bakanlığı’nca kurulur ve yargı çevreleri tespit olunur (2576 SK m2/1). Aynı yargı çevresinde birden fazla idare mahkemesinin

3 MERİÇ Osman “İdari Yargı, Danıştay, Bölge İdare Mahkemeleri ve İdari Yargılama Usulü Kanunları” **Türk İdare Dergisi**, S. 373, s.7.

4 DURAN Lütfi “İdari Yargı Adlileşti”, **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, S 1-3, 1982, s.53.

5 YILDIRIM Ramazan “Türk İdari Yargısında Görev ve Yetki”, **Amme İdaresi Dergisi**, 1996, Cilt 29, S. 3, s.89.

6 YILDIRIM, s.89.

faaliyet gösterdiği hâllerde, özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde, ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, mahkemeler arasındaki iş bölümü Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır. Mahkemeler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır (m. 2/4).

İdare mahkemelerinde birer başkan ile yeteri kadar üye bulunur. Mahkeme kurulları, başkan ile iki üyeden oluşur. Başkanın yokluğunda kıdemli üye başkana vekillik eder (m. 4). Bundan da anlaşılacağı üzere idare mahkemeleri, kurul hâlinde çalışan mahkemelerdir. Kanunda öngörülen istisna dışında başkan ve iki üyeye toplanarak uyuşmazlık hakkında karar verir. Kurul hâlinde görev yapmanın istisnası ise uyuşmazlık miktarı otuz bir bin Türk Lirasını aşmayan; konusu belli parayı içeren idarî işlemlere karşı açılan iptal davaları, tam yargı davaları, idare mahkemesi hâkimlerinden biri tarafından çözümlenir (m.7/1).

İdare Mahkemesinin görevine giren konular 2576 sayılı Kanun’un 5. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre idare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay’da çözümlenecek olanlar dışındaki:

- a) İptal davalarını,
- b) Tam yargı davalarını,
- c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklardan hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları,
- d) Diğer kanunlarla verilen işleri çözümler.

Özel Kanunlarda Danıştay’ın görevli olduğu belirtilen ve İdari Yargılama Usulü Kanunu ile idare mahkemelerinin görevli kılınmış bulunduğu davaları çözümler (m.5).

2. Vergi Mahkemeleri

Vergi mahkemeleri, bölgelerin coğrafi durumları ve iş hacmi göz önünde tutularak Adalet Bakanlığınca kurulur ve yargı çevreleri tespit olunur (m.2/1). Aynı yargı çevresinde birden fazla vergi mahkemesinin faaliyet gösterdiği hâllerde, özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde, ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, mahkemeler arasındaki iş bölümü Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî

Gazete’de yayımlanır. Mahkemeler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır (m.2/4).

Vergi mahkemelerinde birer başkan ile yeteri kadar üye bulunur. Mahkeme kurulları, başkan ile iki üyeden oluşur. Başkanın yokluğunda kıdemli üye başkana vekillik eder (m.4). Bundan da anlaşılacağı üzere idare mahkemeleri gibi vergi mahkemeleri de kurul hâlinde çalışan mahkemelerdir. Kanunda öngörülen istisna dışında başkan ve iki üyeyle toplanarak karar verilir (m.2/4).

Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları, yine bu konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un uygulanmasına ilişkin uyuşmazlıklardan kaynaklanan toplam değeri yirmi beş bin Türk Lirasını aşmayan davalar, vergi mahkemesi hâkimlerinden biri tarafından çözümlenir(m. 6/2).

Vergi Mahkemelerinin görevleri 2576 sayılı Kanun’un 6. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri çözümler (m. 6).

B. BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ (İstinaf Mercı)

2576 sayılı Kanun 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanunla⁷ değiştirilmeden önce bölge idare mahkemeleri, bölge idare mahkemesi başkanı ile iki üyeden oluşmaktaydı. Bu mahkemeler gerektiğinde birden çok kurul hâlinde çalışabilmekteydi. Bu kurulların oluşumu, aralarındaki iş bölümü ile kurullara kimin başkanlık edeceği Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu’nca belirleniyordu. 6545 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten sonra bölge idare mahkemeleri, başkanlık, başkanlar kurulu, daireler, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu

7 6545 sayılı Kanunla idari yargılama usulünde getirilen değişiklikler hakkında geniş bilgi için bkz. BİLGİN Hüseyin “Beşinci Yargı Paketiyle İdari Yargıdaki Son Değişiklikler Hakkında Bir İnceleme”, *KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C I, S. 2, s. 121-148. , AVCI Mustafa “6545 ve 6552 sayılı Kanunlar ile İdari Yargıya İlişkin Kanunlarda Değişiklikler Üzerine Bir İnceleme”, *Legal Hukuk Dergisi*, C. 13, S.152, s. 35-106.

ve müdürlüklerden oluşmaktadır (m.3/1). Bölge idare mahkemesi başkan ve üyeliklerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılır (m. 3/4).

Bölge idare mahkemelerinde biri idare diğeri vergi olmak üzere en az iki daire bulunur. Gerekli hâllerde dairelerin sayısı, Adalet Bakanlığı'nın teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca artırılıp azaltılabilir. Dairelerde bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur (m.3/2-3).

Bölge idare mahkemesi daireleri, ilk derece mahkemelerince verilen ve istinaf yolu açık olan nihai kararlara karşı yapılan istinaf başvurularını inceleyerek karara bağlar (m3/D-a). İlk derece mahkemelerince yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlara karşı yapılan itirazları inceleyerek karara bağlar (m.3/D-b). Yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözer (m.3/D-c). Yargı çevresi içinde bulunan yetkili ilk derece mahkemesinin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargı çevresi sınırlarında tereddüt edildiği veya iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya yetkili olduklarına karar verdikleri hâllerde; o davanın bölge idare mahkemesi yargı çevresi içinde bulunan başka bir mahkemeye nakline veya yetkili mahkemenin tayinine karar verir (m.3/D-d).

Bölge idare mahkemeleri 6545 sayılı Kanun değişikliğiyle kurul sisteminden daire sistemine geçmiştir. Bu hâliyle bölge idare mahkemesi ihtisaslaşmış ve kısmen içtihat oluşturabilecek bir yapıya kavuşmuştur. 6545 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten sonra bölge idare mahkemesinin yapısının Danıştay'a benzediğini söyleyebiliriz.

Bölge idare mahkemesi başkanı, bölge idare mahkemesini temsil eder, bölge idare mahkemesi başkanlar kuruluna ve adalet komisyonuna ve dairelerden birine başkanlık eder, mahkemenin uyumlu, verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak için uygun göreceği önlemleri alır. Bölge idare mahkemesinin genel yönetim işlerini yürütür ve bölge idare mahkemesi memurlarını denetler. Dairelerin benzer olaylarda kesin olarak verdikleri kararlar arasındaki uyuşmazlığın giderilmesi için başkanlar kuruluna başvurur.

Danıştay'daki örgütlenmeye paralel olarak 6545 sayılı Kanunla bölge idare mahkemelerinde de başkanlar kurulu oluşturulmuştur. Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi başkanı ile daire başkanlarından oluşur (m.3/C-1). Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak ihtisaslaşmayı sağlamak amacıyla, bölge idare mahkemesi daireleri arasındaki iş bölümünü belirler ve daireler arasında çıkan iş bölümü uyuşmazlıklarını karara bağlar (m.3/C-4/a). Hukuki veya fiili nedenlerle bir dairenin

kendi üyeleriyle toplanamadığı hâllerde ilgisine göre diğer dairelerden üye görevlendirir (m.3/C-4/b). Benzer olaylarda, bölge idare mahkemesi dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında veya farklı bölge idare mahkemeleri dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık bulunması hâlinde; resen veya ilgili bölge idare mahkemesi dairelerinin ya da istinaf yoluna başvurma hakkı bulunanların bu aykırılığın veya uyuşmazlığın giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, istemin uygun görülmesi hâlinde kendi görüşlerini de ekleyerek Danıştay Başkanlığına iletir (m.3/C-4/c).

Öte yandan bölge idare mahkemesinin idari işlerinin yürütülmesini sağlamak amacıyla bölge idare mahkemesi bünyesinde adalet komisyonları oluşturulmuştur (m. 3/G). Bölge idare mahkemesi başkanlığında, dairelerinde ve adalet komisyonunda yeterli sayıda yazı işleri müdürlüğü ve idari işler müdürlüğü ile ihtiyaç duyulan diğer müdürlükler kurulması öngörülmüştür (m. 3/H).

Bölge idare mahkemesinin en önemli görevi istinaf başvurularını⁸ inceleyip karara bağlamaktır. Yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını kesin karara bağlar. Diğer kanunlarla verilen görevleri yapar. Bu kapsamda Bölge idare mahkemesine, 4483 sayılı Kanun kapsamında itirazları inceleme görevi verilmiştir.⁹ 2577 sayılı Kanun kapsamında, bağlantılı davalarda, merci tayininde, istinaf aşamasında ve YD itiraz aşamasında yürütmenin durdurulması istemlerini inceleme ve hâkimin davaya bakmadan çekinmesi ve hâkimin reddi durumlarında bölge idare mahkemesi görevli bulunmaktadır.¹⁰

C. DANIŞTAY (Temyiz Mercii)

1961 Anayasası ve 1961 Anayasası döneminde çıkarılan 521 sayılı Danıştay Kanunu'nda, Danıştay "kanunların başka bir idari yargı merciine bırakmadığı konularda ilk derece ve genel olarak üst derece idare mahkemesi" olarak yapılandırılmıştı.¹¹ 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle Danıştay, hususi görevli bir ilk derece mahkemesi ve genel görevli temyiz makamı hâline dönüştürülmüştür. Danıştay hem

8 İdari yargıda istinaf konusunda geniş bilgi için bkz. BİLGİN Hüseyin, **99 Soruda İdari Yargıda İstinaf Başvuru Rehberi**, Adalet Yayınevi, Ankara 2016; HÂSBUTÇU Sebahattin Taha, **İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu**, Adalet Yayınevi, Ankara 2016; AVCI Mustafa "İdari Yargıda İstinaf", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 96, s. 179-204; KESKİN Züleyha "İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 126, s. 235-262.

9 BİLGİN, s. 20-21.

10 YILDIRIM, s. 100.

11 GÖZÜBÜYÜK A. Şeref, **Yönetsel Yargı**, Turhan Kitabevi, 35. Baskı, Ankara 2016, s.36.

idari hem de yargısal görevlerini kurul olarak ifa etmektedir. Uyuşmazlık yeri olarak Danıştay, idari yargı mercileri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını da giderme görevini yerine getirmektedir.¹²

İdare mahkemeleri ile vergi mahkemelerince ivedi yargılama usulünde verilen nihai kararlar, bölge idare mahkemelerinin istinaf incelemesinde verdiği kararlardan kanunda sayılanlar ve ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülen davalarla ilgili nihai kararlar Danıştay'da temyiz yoluyla incelenir ve karara bağlanır (2575 SK m.23).

Danıştay 2575 sayılı Kanunda yazılı idari davaları ilk ve son derece mahkemesi olarak karara bağlar. Buna göre:

1. İlk Derece Mahkemesi Olarak Danıştay

- a) Bakanlar Kurulu kararlarına,
- b) Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelere,
- c) Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere,
- d) Danıştay İdari Dairesince veya İdari İşler Kurulunca verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemlere,
- e) Birden çok idare veya vergi mahkemesinin yetki alanına giren işlere,
- f) Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları ile bu Kurulun görev alanı ile ilgili Danıştay Başkanlığı işlemlerine karşı açılacak iptal ve tam yargı davaları ile tahkim yolu öngörülmeven kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davaları karara bağlar.

2. Danıştay, belediyeler ile il özel idarelerinin seçimle gelen organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri hakkındaki istemleri inceler ve karara bağlar (m.24).

Danıştay'ın karar organları; Daireler, Danıştay Genel Kurulu, İdari İşler Kurulu, İdari Dava Daireleri Kurulu, Vergi Dava Daireleri Kurulu, İçtihatları Birleştirme Kurulu, Başkanlar Kurulu, Başkanlık Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu, Disiplin Kuruludur (m. 5).

Danıştay; dokuzu dava, biri idari daire olmak üzere on daireden oluşur (m. 13/1). Her dairede bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur. Heyetler bir başkan ve dört üyenin katılımıyla toplanır, salt çoğunluk ile karar verir.

12 GÖZÜBÜYÜK, s.36.

Üye sayısının yeterli olması hâlinde birden fazla heyet oluşturulabilir. Bu durumda, oluşturulan diğer heyetlere, heyette yer alan en kıdemli üye başkanlık eder. Müzakereler gizli yapılır (m. 13/2).

Dava dairelerinden Üçüncü, Dördüncü, Yedinci ve Dokuzuncu daireler vergi dava dairesi; diğer dava daireleri ise idari dava dairesi olarak görev yapar (m.27/1). İdari dava daireleri ile vergi dava daireleri kendi aralarında işbölümü esasına göre çalışır. Özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde dava daireleri arasındaki işbölümü aşağıdaki esaslar uyarınca Başkanlık Kurulu tarafından belirlenir (m. 27/f.2). İdare mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyumsuzluklarda ve bağlantılı davalarda merci tayini, uyumsuzluğun esasını çözümlenmekle görevli idari dava dairesince yapılır (m. 27/f.2-2/5). Vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyumsuzluklarda ve bağlantılı davalarda merci tayini, uyumsuzluğun esasını çözümlenmekle görevli vergi dava dairesince yapılır (m. 27/f.2-2/6). İşbölümünde idari ve vergi dava dairelerinden herhangi birinin görevinde olduğu belirlenmemiş davalara bakmak üzere birer idari ve vergi dava dairesi görevlendirilir (m. 27/f.2-2/7).

İdari Dava Daireleri Kurulu, idari dava dairelerinin başkanları ile her idari dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen iki asıl ve iki yedek üyeden; Vergi Dava Daireleri Kurulu ise vergi dava dairelerinin başkanları ile her vergi dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen üç asıl ve üç yedek üyeden oluşur. İki yıllık süre sonunda Başkanlık Kurulunca, her iki kuruldaki üyelerin yarısı iki yıl süreyle yeniden görevlendirilirken, diğer yarısı kurullarda daha önce görevlendirilmeyen üyeler arasından yenilenir. Kurullarda görevlendirilen asıl üyeler, üst üste en fazla iki dönem görevlendirilebilir. Asıl üyenin görevini geçici olarak yerine getirememesi durumunda ilgili daireden, zorunlu hâllerde diğer dairelerden görevlendirilen yedek üye kurul toplantılarına katılır. Kurulların asıl veya yedek üyeliklerinde boşalma olması hâlinde Başkanlık Kurulu tarafından yedi gün içinde, kalan süreyi tamamlamak üzere yeni üye görevlendirilir (m. 17/1). Dava daireleri kurullarına Danıştay Başkanı veya vekillerinden biri; bunların yokluğunda daire başkanlarından en kıdemlisi başkanlık eder (m.17/2).

Başkanlar Kurulu, Danıştay Başkanı'nın başkanlığında Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanlarından oluşur (m. 19/1). Daire başkanının mazereti hâlinde, kurula, dairenin en kıdemli üyesi katılır (m. 19/2). Kararlar oy çokluğu ile verilir. Oylarda eşitlik hâlinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır (m. 19/3-4).

Danıştay Başkanlar Kurulu'nun görevleri, Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyumsuzluklarını karara bağlamak, ayrı yargı çevrelerinde

bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyuşmazlıklarda ve bağlantılı davalarda merci tayinini yapmak, Danıştay Başkanı'nın kurulda görüşülmesini uygun gördüğü işleri görüşmek ve karara bağlamak olarak düzenlenmiştir (m. 52).

Başkanlık Kurulu; Danıştay Başkanının başkanlığında, üçü daire başkanı üçü Danıştay üyesi olmak üzere altı asil ve ikisi daire başkanı ikisi Danıştay üyesi olmak üzere dört yedek üyeden oluşur (m.19/A). Başkanlık Kurulunun görevleri şunlardır: a) Üyelerin görev yerlerini, dairelerin iş durumunu ve ihtiyaçlarını göz önünde tutarak belirlemek. b) Zorunlu hâllerde daire başkanı ve üyelerin dairelerini değiştirmek. c) Danıştay tetkik hâkimlerinin çalışacakları daireleri, kurulları ve görecekları işleri belli etmek ve gerektiğinde yerlerini değiştirmek. d) Daireler arasında iş bölümünü belirlemek. e) Yetkili mercinin neresi olduğu belirtilmemiş olan yönetim işlerini belli etmek veya bu işleri yapmak. f) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek. (m. 52/A)

İdari İşler Kurulu, idari daire başkanı ile her takvim yılı başında Başkanlık Kurulunca idari daireden seçilecek iki üye ve her dava dairesi başkan veya üyeleri arasından seçilecek bir üyeden oluşur (m. 16/1). İdari İşler Kurulu, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini, Kanunlarda Danıştay İdari İşler Kurulunda görüşüleceği yazılı olan işleri, Danıştay idari daire ve kurulları arasında çıkacak görev uyuşmazlıklarını, bunlardan başka idari dairelerden çıkan işlerden Danıştay Başkanının havale edeceği işleri, Memurin Muhakematı Hakkında Kanun'un Muvakkatı hükümlerine göre ilgili dairece birinci derecede verilen men'i muhakeme kararlarını kendiliğinden, lüzumu muhakeme kararlarını ise itiraz üzerine, inceler ve gereğine göre karara bağlar veya düşüncesini bildirir. Danıştay'ın ilgili dairesi Kurulun bozma kararlarına uymak zorundadır (m. 46).¹³

II. İDARİ YARGI MERCİLERİ ARASINDA ÇIKAN GÖREV UYUŞMAZLIKLARI

A. GENEL OLARAK GÖREV UYUŞMAZLIĞI KAVRAMI

Genel anlamda görev, bir yargı yerinin, uyuşmazlığın konusu yönünden yetkili olması durumunu ifade eder.¹⁴ Aynı yargı kolu açısından ise görev,

13 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nda 6572 sayılı Kanun ve 6723 sayılı Kanunlarla yapılan değişiklikler hakkında geniş bilgi için bkz. BİLGİN Hüseyin "6572 sayılı Kanunla, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler", *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, C. 11, S. 114, s. 60-66; BİLGİN, *İstinaf*, s. 239-248.

14 GÖZÜBÜYÜK, s.68., ÇAĞLAYAN Ramazan, *İdari Yargılama Hukuku*, Seçkin Yayınları, 8. Baskı, Ankara 2016, s.176.

bir davaya ilk derece mahkemelerinden hangisinin bakacağı anlamında kullanılır.¹⁵ İdari yargıda görev meselesi, idari davaların konusu açısından idari yargıdaki mahkemeler arasında dağılımı ile alakalıdır.¹⁶

Ayrı yargı düzeni veya aynı yargı düzeni içinde bulunan yargı mercileri birbirlerinin görev alanına giren işlerde her biri kendisini görevli görebileceği gibi, biri diğerini karşılıklı olarak görevli görerek görevsizlik kararı verebilmesine görev uyuşmazlığı denilmektedir.¹⁷ Görev uyuşmazlıkları aynı yargı kolundaki mahkemeler arasında çıkabileceği gibi farklı yargı kolları arasında da çıkabilir.

Görev uyuşmazlığı olumlu ve olumsuz görev uyuşmazlığı olarak ortaya çıkabilmektedir. Bir yargı merci görev alanına girmeyen bir davada kendisini görevli sayarak davaya bakması durumunda olumlu görev uyuşmazlığı söz konusu olur. İdari yargıda iki mahkemenin de aynı davaya bakması durumunda da olumlu görev uyuşmazlığından bahsedilebilir. Yargı mercileri bir davada karşılıklı olarak görevsizlik kararı vermeleri durumunda ise olumsuz görev uyuşmazlığı söz konusu olur.¹⁸

İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, idari yargı mercii önüne gelen bir dava dilekçesi üzerinde yapılan ilk inceleme "görev" konusundadır. Mahkeme öncelikle davanın kendi görevine girip girmeyeceği hususunu inceleyecektir. Görev kamu düzenine ilişkin olduğundan, sadece ilk inceleme aşamasında değil davanın her aşamasında mahkemece görev konusu resen dikkate alınması gereken bir husustur.¹⁹ Bakılan davada mahkemenin görevsiz olduğu taraflarca her aşamada ileri sürülebileceği gibi, idari yargı mercileri de bu durumu resen dikkate alır. Taraflarca ileri sürülen görevsizlik itirazı yerinde görülürse mahkeme davayı görev yönünden reddeder, görevli olduğu kanaatine varırsa görevsizlik itirazının reddine karar verir.²⁰ Görevsizlik kararı idari yargının görevli olmadığına ilişkin ise bu kararlar temyiz veya istinaf yolu açık olan kararlardandır.

15 KALABALIK Halil, **İdari Yargılama Usulü Hukuku**, Sayram Yayınları, 10. Baskı, Nisan 2016, s.244., KURU Baki, **Medeni Usul Hukuku**, Ders Kitabı, 4. Baskı, Ankara 1983, s.65.

16 GÖZÜBÜYÜK Şeref/ TAN Turgut, **İdare Hukuku**, Turhan Kitabevi, CII, 8. Baskı, Ankara 2016, s.838. ("*İdari Yargılama Hukuku*")

17 GÖZÜBÜYÜK, s.69; Ayrıca bkz. DİLŞAT Yılmaz "*İdari Yargıda Görev İş Dağılımı Paradoksu*", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVII, S. 4, s. 263-267.

18 Olumsuz görev uyuşmazlığı hakkında geniş bilgi için bkz. AVCI Mustafa "*Türkiye'de Olumsuz Görev Uyuşmazlığının Çözümü*", **Ulusal Uyuşmazlık Yargısı Sempozyumu**, Uyuşmazlık Mahkemesi Yayınları, Ankara 2016, s.175-201.

19 KALABALIK, s. 245.

20 GÖZÜBÜYÜK, s. 368.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49.maddesinin 1/a bendinde “görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması” hâli, ilk sırada incelenecek temyiz sebebi olarak sayılmaktadır. İdare mahkemesinin görevine giren bir konuda vergi mahkemesince veya Danıştay'ca işin esasına girilerek hüküm tesis edilmesi yasaya uygun olmayacaktır.

İdari yargı mercii, önüne gelen davada idari yargıyı görevli görmüyorsa, davanın çözümünde (adli ve askeri yargının görevli olduğu kanaatine varırsa) davayı görev yönünden reddeder. Adli, idari ve askeri yargı mercileri arasında çıkan uyuşmazlıklar uyuşmazlık mahkemesi tarafından çözümlenmektedir.²¹ Çalışmamızda sadece idari yargı mercileri arasında çıkan görev uyuşmazlıkları ele alınacaktır.

İdari yargının görevli olduğu bir idari davada mahkeme kendisinin görevli olmadığı sonucuna ulaşırsa davayı görev yönünden reddeder ve dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesine karar verir (2577 SK. m.15/1-a). Bu kararlara karşı istinaf veya temyiz yoluna başvurulamaz (m.15/4).

İdari yargıda tek hâkim sınırında kalan uyuşmazlıklarda, mahkeme heyetince görev uyuşmazlığı çıkarılıp çıkarılmayacağı hususunda görüş birliği bulunmamaktadır. Danıştay tek hâkimle çözülmesi gereken bir uyuşmazlıkta, mahkeme heyetince görev uyuşmazlığı çıkarılmayacağı görüşündedir.²² Doktrinde tek hâkimle çözülmesi gereken bir uyuşmazlıkta, mahkeme heyetince görev uyuşmazlığı çıkarılmayacağı görüşü savunulduğu gibi²³, görev uyuşmazlığı tek hâkimler arasında değil, hâkimlerin görev yaptığı mahkemeler arasında çıktığından hareketle mahkeme heyetince görev uyuşmazlığı çıkarılabileceği görüşü de savunulmaktadır.²⁴

B. İDARİ YARGIDA GÖREV UYUŞMAZLIĞI TÜRLERİ

İdari yargıda görev uyuşmazlıkları olumlu görev uyuşmazlığı ve olumsuz görev uyuşmazlığı olarak iki başlık altında ele alınabilir.

21 Uyuşmazlık Mahkemesi hakkında geniş bilgi için bkz. BİLGİN Hüseyin “5791 sayılı Kanunla Getirilen Yenilikler ve Uyuşmazlık Mahkemesi Üzerine Bir İnceleme”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, S. 26, s. 113- 126.

22 D.3. D, 06.02.1986, E: 1986/52, K:1986/383, *Danıştay Dergisi*, S. 64-65, s.106.

23 KARAVELİOĞLU Celal/KARAVELİOĞLU Erdem Cemil, *İdari Yargılama Usulü Kanunu*, Adalet Yayınları, 8. Baskı, Ankara 2015, s.1197.

24 YILDIRIM Ramazan, *Türk İdari Rejimi Dersleri*, Mimoza Yayınları, 2015, C.3, s. 204. (“İdari Yargılama Hukuku”)

1. Olumlu Görev Uyuşmazlığı

Bir yargı merci görev alanına girmeyen bir davada kendisini görevli sayarak davaya bakması durumunda olumlu görev uyuşmazlığı söz konusu olur.²⁵ Bir idari davaya bakmakta olan mahkeme, davada görevsizlik kararı vermediği müddetçe, o davanın kendi görevinde kaldığını kabul etmiş demektir. İlk inceleme aşamasında görev yönünden yapılan inceleme açısından, mahkemenin açıkça görevlilik kararı vermesine gerek yoktur.²⁶

İdari yargıda olumlu görev uyuşmazlığından bahsedebilmek için ortada açılmış en az iki davanın bulunması gerekmektedir. Bu davaların her ikisi idare mahkemesinde açılmış olabileceği gibi, biri vergi mahkemesinde diğeri idare mahkemesinde açılmış olabilir. Hatta davanın biri Danıştay'da açılmış diğeri ise idare veya vergi mahkemesinde açılmış olabilir. Yine tarafları ve konusu aynı dava ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'ın farklı dairelerinde açılmış olabilir. Farklı mahkemelerde açılan davalarda her iki mahkemenin kendisini görevli görmesi durumunda olumlu görev uyuşmazlığından bahsedilebilir. İdari yargıda olumlu görev uyuşmazlığı, olumlu yargı uyuşmazlığında olduğu gibi, davalı tarafın görev itirazının mahkemece reddedilmesiyle ortaya çıkar.²⁷ İdari yargıda bir davanın iki idare mahkemesinde veya iki vergi mahkemesinde açılması sık rastlanan bir durum değildir. Ancak idare ve vergi mahkemesinin bulunduğu birçok ilde, birden fazla idare veya vergi mahkemesi bulunmaktadır.

Öte yandan 30/4/2013 gün 6460 sayılı Kanunu 4 maddesiyle, 2576 sayılı Kanun'un 2. maddesine eklenen 3. bendinde, "*Aynı yargı çevresinde birden fazla idare veya vergi mahkemesinin faaliyet gösterdiği hâllerde, özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde, ihtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, mahkemeler arasındaki iş bölümü Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Mahkemeler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.*" kuralına yer verilmiştir. Bu kapsamda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Birinci Dairesinin 21/01/2014 tarihli ve 160 sayılı kararı ile 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'ndan doğan davaların, bir yerde birden fazla idare mahkemesinin bulunması durumunda 1'inci idare mahkemesinde çözümleneceği kararlaştırılmıştır.

25 GÖZÜBÜYÜK, Yönetmelik Yargı, s.69.

26 GÖZÜBÜYÜK/TAN, s. 847.

27 YILDIRIM, İdari Yargılama Hukuku, s.203.

Aynı ildeki idare ve vergi mahkemelerinin görev ve yetki alanı birbirleriyle paralel olduğu için aynı davanın iki vergi mahkemesinde veya iki idare mahkemesinde açılmış olması hukuken mümkündür. Bu durumda sonraki davanın açıldığı mahkeme derdestlik nedeniyle ikinci davayı incelemeyen reddedebilir. Her iki mahkemede davaya bakmaya ısrar ederse iki mahkeme arasındaki geniş anlamda görev uyuşmazlığı çıkmış sayılır.

Tarafları konusu ve sebebi aynı olan davanın vergi mahkemesinde ve aynı zamanda idare mahkemesinde açılmış olabileceği gibi, biri Danıştay'da diğeri ise idare veya vergi mahkemesinde açılmış olabilir. Çoğunlukla karşı taraf derdestlik definde bulunarak ikinci davayı reddettirme imkânına sahiptir.²⁸ Bu durumda da sonraki tarihte davanın açıldığı mahkeme derdestlik nedeniyle incelenmeksizin davanın reddine karar verebilir. Şayet her iki yargı merci davada kendisini görevli görmeleri durumunda olumlu görev uyuşmazlığından bahsedilir.

2. Olumsuz Görev Uyuşmazlığı

Yargı mercileri bir davada karşılıklı olarak görevsizlik kararı vermeleri durumunda ise olumsuz görev uyuşmazlığı söz konusu olur.²⁹ İdare ve vergi mahkemeleri, idari yargının görev alanına giren bir davada görevsizlik sebebiyle davanın reddine karar verirlerse dosyayı Danıştay'a veya görevli ve yetkili idare veya vergi mahkemesine gönderirler. Davanın ilk olarak açıldığı mahkemeye göre dava hangi mahkemede görülmesi gerekiyorsa dava dosyasının oraya gönderilmesi söz konusudur.³⁰ Görevsizlik veya yetkisizlik sebebiyle dosyanın gönderildiği mahkeme kendisini görevsiz gördüğü takdirde olumsuz görev uyuşmazlığı çıkmış olur.³¹ İdari yargı uygulamasında olumsuz görev uyuşmazlığı sık rastlanan bir durumdur.

Olumsuz görev uyuşmazlığı ilk derece mahkemeleri arasında çıkabileceği gibi ilk derece mahkemeleri ile Danıştay arasında çıkmaktadır. Aynı bölge idare mahkemesi yargı çevresinde bulunan iki idare mahkemesi veya iki vergi mahkemesi arasında da olumsuz görev uyuşmazlıkları çıkabilmektedir.³² Aynı ilde kurulan idare mahkemeleri

28 GÖZÜBÜYÜK/TAN, s. 848.

29 GÖZÜBÜYÜK, *Yönetmelik Yargı*, s.69.

30 YAYLA Yıldızhan, **İdare Hukuku**, Beta Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2010, s. 440.

31 HONDU Selçuk, "Danıştay, İdare Mahkemesi ve Vergi Mahkemesi Arasında Çıkan Görev Uyuşmazlıkları" **Adalet Dergisi**, (Mart-Nisan 1986), S. 2, s. 107.

32 *Davacıların mülkiyetinde olan İzmir İli, Karabağlar İlçesi, Bozkaya Mahallesi 2846 ada 28 parselde bulunan taşınmazla dair tahakkuk eden emlak vergisinin tahsili için taşınmazla konan haciz işlemi*

veya vergi mahkemeleri konu olarak aynı tür davalara bakmakla görevlidir. Aynı ildeki idare mahkemeleri arasında çıkan uyuşmazlıklar veya vergi mahkemeleri arasında çıkan uyuşmazlıklar işbölümü uyuşmazlığı görünümünde olsa da, bu uyuşmazlıkları geniş anlamda olumsuz görev uyuşmazlığı olarak kabul etmek gerekmektedir.³³

ve bu haciz kapsamında tahsil edilen 165.151,00-TL.'nin iadesi için açılan davada, İzmir 3. Vergi Mahkemesi'nin E.2014/1596, K.2014/2039 sayılı kararı ile "İşbu dava devam ederken davalı idareden tebliğ edilen ret cevabı var ise bu işleme karşı bu davadan bağımsız olarak cevabın tebliğinden itibaren 30 gün içinde ayrı bir dava açılabileceği gibi davacı vekili tarafından 08/10/2014 tarihinde davalı idareye yapılan başvuruya 60 gün içinde cevap verilmemek suretiyle 07/12/2014 tarihinde oluşan zımni ret işlemine karşı bu tarihten 28/12/2014 tarihine kadar da dava açılabileceği açıklar." denilerek davanın "incelenmeksizin reddine" karar verildiği, sonrasında davacı tarafından davalı Belediyenin 04/12/2014 tarihli zımni ret işlemi üzerine, 26/12/2014 tarihinde 1. Vergi Mahkemesine açılan davanın, uyuşmazlık konusu olayı 2577 sayılı Kanun'un 11.maddesi kapsamında değerlendirmek suretiyle incelenmeksizin ret kararı veren İzmir 3. Vergi Mahkemesi'nce çözümlenmesi gerektiğinden bahisle dosyanın İzmir 3. Vergi Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği, dosyanın gönderildiği 3. Vergi Mahkemesince davanın, Mahkemelerince verilen incelenmeksizin ret kararından bağımsız olarak açıldığı belirtilerek dosyanın tekrar 1. Vergi Mahkemesine gönderilmesi üzerine, her iki mahkemede de, uyuşmazlığın diğer Mahkemeye çözümlenmesi gerektiğinden hareketle gönderme kararları verilmesi üzerine İzmir Bölge İdare Mahkemesi 3. Kurulunun 02/04/2015 gün ve E.2015/561, K.2015/564 sayılı kararı ile yetkili yargı yerinin belirlenmesine karar verilmiştir.(Yayımlanmamış karar); Konuya ilişkin başka bir kararda, Davacı tarafından, Destekleme Fiyat İstikrar Fonu prim alacağına tahsil amacıyla düzenlenen 01.08.2007 tarih ve 6534 sayılı ödeme emrinin iptali istemiyle karşı İzmir 3. İdare Mahkemesinin E.2014/812 esasına açılan davada..... her ne kadar, işbu davanın ilk olarak açıldığı İzmir 3. İdare Mahkemesince verilen 04.06.2008 gün ve E:2008/749, K:2008/1192 sayılı karar ile 2577 sayılı Kanun'un 3. ve 5. maddeleri uyarınca dilekçenin reddine karar verilmesi sonrası açılan iki davanın, yerleşik uygulama uyarınca İzmir 3. İdare Mahkemesine açılması gerekirken davalardan birinin İzmir 2. İdare Mahkemesinde E:2008/1275 sayılı dosyada açıldığı ve anılan mahkemede davanın süreaşımı nedeniyle reddine karar verildiği ve temyiz üzerine Danıştay tarafından kararın bozulduğu, diğer yandan İzmir 3. İdare Mahkemesince verilen 04.06.2008 gün ve E:2008/749, K:2008/1192 sayılı kararı ile verilen dilekçe ret kararı gereği açılan diğer dosyada, İzmir Bölge İdare Mahkemesince görevli kılınan İzmir 1. Vergi Mahkemesince işin esası hakkında karar verildiği ve kararın temyizi üzerine dosyanın hâlen Danıştay'da olduğu gözetildiğinde, usul ekonomisi uyarınca işbu dava dosyasının İzmir 2. İdare Mahkemesince görülüp çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmamış üzerine İzmir Bölge İdare Mahkemesi 1. Kurulunun 14/07/2014, E.2014/4002, K.2014/4241 sayılı kararı ile yetkili yargı yerinin belirlenmesine karar verilmiştir.(Yayımlanmamış karar).

- 33 Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Sekreterliğinin 22.05.2015 tarih ve 21232 sayılı yazısında " Açılan bir davada İzmir 1. Vergi Mahkemesinin uyuşmazlığının İzmir 3. Vergi Mahkemesince çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle dosyanın İzmir 3. vergi Mahkemesine gönderilmesine karar verdiği, İzmir 3. Vergi Mahkemesince de dosyanın tekrar İzmir 1. Vergi Mahkemesine gönderildiği, dolayısıyla her iki mahkemede de uyuşmazlığın diğer mahkemeye çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle gönderme kararı verildiği, sonrasında ise uyuşmazlığın hangi vergi mahkemesince çözümlenmesi gerektiğinin belirlenmesi amacıyla dosyanın gönderildiği İzmir Bölge İdare Mahkemesi 3. Kurulu tarafından dosyanın İzmir Bölge İdare Mahkemesi 1. Kuruluna gönderildiği, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 1. Kurulu tarafından ise yetkili kurulun belirlenmesi ve anılan konuda ilke kararı alınması talep edilmiş ise de; İzmir 1. ve 3. Vergi Mahkemelerinin anılan kararlarının gönderme kararı olduğu ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8. maddesi kapsamında her iki mahkeme arasında bir görev ve yetki uyuşmazlığı bulunmadığı, bununla birlikte Yüksek Kurulun yetkisinin ise kurullar arasındaki iş bölümünü belirlemek olduğu dikkate alındığında karar verilmesine yer olmadığına 07.05.2015 tarihli 792 sayı ile karar verilmiştir." yönünde görüş bildirilmiştir.

Üst derece yargı yerleri arasında da görev uyuşmazlıkları çıkabilmektedir. Buna göre; Danıştay Dava Daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıkları, Danıştay ile bölge idare mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıkları, bölge idare mahkemesi daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıkları üst derece yargı yerleri arasında çıkabilecek görev uyuşmazlıklarıdır.

III. İDARİ YARGIDA GÖREV UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMLENMESİ

A. OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞININ ÇÖZÜMLENMESİ

1. İlk Derece Mahkemesi Sıfatıyla Bakılan Davalarda

İdari yargıda olumlu görev uyuşmazlığına ilişkin tarafları konusu ve sebebi aynı olan davaların her ikisi idare mahkemesinde açılmış olabileceği gibi, her ikisi vergi mahkemesinde de açılmış olabilir. Davalardan biri vergi mahkemesinde diğeri idare mahkemesinde de açılmış olabilir. Hatta davanın biri Danıştay'da açılmış diğeri ise idare veya vergi mahkemesinde açılmış olabilir. Yine tarafları, sebebi ve konusu aynı olan dava ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'ın farklı dairelerinde açılmış olabilir. Farklı mahkemelerde açılan davalarda her iki mahkemenin kendisini görevli görmesi durumunda olumlu görev uyuşmazlığından bahsedilir.

Tarafları, sebebi ve konusu aynı olan iki dava, ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'ın farklı dairelerinde açılmış olabilir. Danıştay'ın farklı dairelerinde açılan bu davalarda her iki dairenin kendisini görevli görmesi durumunda ortaya çıkan olumlu görev uyuşmazlığını çözümleyecek merci Danıştay Başkanlar Kuruludur. Danıştay Başkanlar Kurulu'nun görevleri arasında Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını karara bağlamak sayılmıştır (2575 SK m. 52/e). Kanun koyucu burada görev uyuşmazlığı açısından olumlu görev uyuşmazlığı veya olumsuz görev uyuşmazlığı ayırımına gitmemiştir. Taraflardan birinin olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesi isteminde bulunması hâlinde, Danıştay dairesi olumlu görev uyuşmazlığının çözümü için dosyayı Danıştay Başkanlar Kurulu'na göndermelidir. Başkanlar Kurulu öncelikle her iki dosyanın getirilmesini sağladıktan sonra, tarafları, sebebi ve konusu aynı olan iki davanın hangi dairede bakılması gerektiğini karara bağlar. Başkanlar Kurulunun bu konudaki kararı kesindir.

İlk derece mahkemesi olarak tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davalarda iki vergi mahkemesi, iki idare mahkemesi veya idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan görev uyuşmazlıkları ve çözüm merciine

ilişkin olarak 2577 sayılı Kanunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. 2577 sayılı Kanunda olumsuz görev uyuşmazlığı ve çözüm mercileri düzenlenmiş iken ilk derece mahkemeleri arasında çıkan bu tür olumlu görev uyuşmazlığı konusunda Kanunda boşluk bulunmaktadır. İlk derece mahkemeleri arasında olumlu görev uyuşmazlığı hukuken mümkün olduğundan çözüm merciinin de kanunda gösterilmesi gerekir.

Olumlu görev uyuşmazlığının çözümlenmesi hususu, 2577 sayılı Kanun'un 44. maddesinde³⁴ yapılacak değişikliklerle giderilebilir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "merci tayini" başlıklı 44. maddesinin 1. fıkrasındaki "*Yetkili mahkemenin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargı çevresi sınırlarında tereddüt edildiği veya iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya yetkili olduklarına karar verdikleri hâllerde dava dosyaları, tarafların veya mahkemelerin istemi üzerine merci tayini için*" ibaresini "*Yetkili mahkemenin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargı çevresi sınırlarında tereddüt edildiği veya iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya görevli veya yetkili olduklarına karar verdikleri hâllerde dava dosyaları, tarafların veya mahkemelerin istemi üzerine merci tayini için*" şeklinde değiştirerek ve "görevli veya" ibaresi fıkra içine eklenerek, bu konudaki yasal boşluk ortadan kaldırılarak ilk derece mahkemesi sıfatıyla bakılan davalarda olumlu görev uyuşmazlığı ve çözümünde yetkili makamlar gösterilebilir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun merci tayini başlıklı 44. maddesinde yapılacak küçük bir değişiklik, ilk derece mahkemesi sıfatıyla bakılan davalarda olumlu görev uyuşmazlığı ve çözümünde yetkili makamlar gösterilebilir.

2. Üst Derece Mahkemesi Sıfatıyla Bakılan Davalarda

Üst derece mahkemesi sıfatıyla istinaf kanun yolunda veya temyiz kanun yolunda bakılan davalarda olumlu görev uyuşmazlığı çıkması hukuken olanaklı değildir.

34 2577 SK m. 44, "1. Yetkili mahkemenin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargı çevresi sınırlarında tereddüt edildiği veya iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya yetkili olduklarına karar verdikleri hâllerde dava dosyaları, tarafların veya mahkemelerin istemi üzerine merci tayini için;

a) Uyuşmazlığın aynı yargı çevresindeki mahkeme veya mahkemeler arasında çıkması hâlinde, o yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine,

b) Sair hâllerde Danıştay'a, Gönderilir.

2. Danıştay ve bölge idare mahkemesi görevli ve yetkili mahkemeyi kararlaştırır.

3. Danıştay ve bölge idare mahkemesinin bu konuda vereceği kararlar kesindir." şeklindedir.

B. OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞININ ÇÖZÜMLENMESİ

1. İlk Derece Mahkemeleri (İdare ve Vergi Mahkemesi) Arasında Çıkan Olumsuz Görev Uyuşmazlıklarında

İdare veya vergi mahkemesinde açılan bir davada mahkeme kendisini görevli görmezse davanın görev yönünden reddine ve dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesine karar verir. Dosyanın gönderildiği mahkeme de kendisini görevli görmez ise olumsuz görev uyuşmazlığı çıkmış olur. Olumsuz görev uyuşmazlıklarının nasıl ve hangi makam tarafından çözümleneceği 2577 sayılı Kanun'un 43. maddesinde düzenlenmiştir.

2577 sayılı Kanun'un 43. maddesine göre, görevsizlik veya yetkisizlik sebebiyle dosyanın gönderildiği mahkeme kendisini görevsiz veya yetkisiz gördüğü takdirde, söz konusu mahkeme ile ilk görevsizlik veya yetkisizlik kararını veren mahkeme aynı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde ise, uyuşmazlık bölge idare mahkemesince, aksi hâlde Danıştay'ca çözümlenir (m. 43/1-b).

Görev ve yetki uyuşmazlıklarında Danıştay ve bölge idare mahkemesince verilen kararlar ilgili mahkemelere bildirilir ve bu husus taraflara tebliğ olunur (m. 43/2).

“Bu madde hükümleri gereğince verilen kararlar ile görevli ve yetkili kılınan mahkemeye yeniden dava açılması hâlinde harç alınmaz.” (m. 43/4) kuralını, görev ve yetki uyuşmazlıklarını çıkaran iki yargı merciinin dışındaki başka bir yargı merciinin görevli veya yetkili kılınması durumunda uygulanacak bir kural olarak yorumlamak gerekir.³⁵ Bu fıkra hükmünde bölge idare mahkemesi ve Danıştay'ca görevli mahkeme belirlemesi yaptıktan sonra, görevli mahkemede yeniden dava açılması gerektiği gibi bir anlam çıkmakta ise uygulamada, bölge idare mahkemesi ve Danıştay'ca görevli mahkeme belirlemesi yaptıktan sonra dosyayı mahkemesine göndermekte ve görevli kılınan mahkeme de, yeniden dava açılmaya gerek duymadan dosyayı esas kaydına alarak davaya bakmaktadır.³⁶

Danıştay ve bölge idare mahkemesince görev ve yetki uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verilen kararlar kesindir (m.43/3). Olumsuz görev çıkarılması üzerine Danıştay veya bölge idare mahkemesince görevli ve yetkili kılınan mahkeme davaya bakmak zorundadır.

35 YENİCE Kazım/ESİN Yüksel, *Açıklamalı İçtihatlı Notlu- İdari Yargılama Usulü*, Ankara 1983, s.707.

36 KARAVELİOĞLU/E. KARAVELİOĞLU, s. 1202.

Danıştay veya bölge idare mahkemesince görev uyuşmazlıklarına ilişkin olarak verilen kararlar, davanın tarafları arasındaki uyuşmazlığı esastan çözen bir karar değildir.³⁷

Bölge idare mahkemesince davanın görüm ve çözümünün, idare veya vergi mahkemesinin görevi içinde bulunduğu karar vermesi üzerine, dosya kendisine gönderilen bu mahkemece, bölge idare mahkemesinin görevle ilgili kararına uyulmayarak görevsizlik kararı verilmesi ve dosyayı göreve ilişkin uyuşmazlığın giderilmesi için Danıştay'a gönderilmesi hukuken mümkün değildir.³⁸

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümünde yetkili merci olarak Danıştay ve bölge idare mahkemesini göstermiş, ancak Danıştay ve bölge idare mahkemesinin hangi dairesi veya kurulu tarafından çözümleneceği hususunda bir belirleme yapmamıştır. İdare ve vergi mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıklarında, uyuşmazlığın hangi daire veya kurul tarafından çözümleneceği önem arz etmektedir. Çünkü uyuşmazlığın ortaya çıkmasının sebebi, hem idare mahkemesinin hem de vergi mahkemesinin karşılıklı olarak birinin diğerini görevli görmesinden kaynaklanmaktadır. Uyuşmazlığın çözümünde sadece idari daireyi veya sadece vergi dairesini yetkili kılmak hukuka uygun bir sonucun elde edilmesi açısından amaca hizmet etmeyebilecektir. Çünkü idare mahkemeleri genel yetkili mahkemedir. Sadece idare mahkemesi kökenli bir kurul veya daire tarafından bu uyuşmazlığın çözülmeye çalışılması, uyuşmazlığın özel yetkili vergi mahkemesinin görevine girip girmediği konusunda tartışma ortamını sağlamaktan uzak olacak, idare mahkemesi de genel yetkili mahkeme olduğu için vergi mahkemesinde çözülmesi gereken bir uyuşmazlığın idare mahkemesinin görevine girdiği kararı verebilecektir. Bu durum amaca hizmet edemeyebilecektir.

37 ÇAĞLAYAN Ramazan, *İdari Yargıda Kanun Yolları*, Seçkin Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2008, s. 144.

38 Danıştay konuya ilişkin bir kararında, *davanın görülmesi sırasında Manisa İdare Mahkemesi ile Manisa Vergi Mahkemesi arasında çıkan görev uyuşmazlığında, Manisa Bölge İdare Mahkemesince, bakılan davanın görüm ve çözümünün, İdare Mahkemesinin görevi içinde bulunduğu karar verilerek, dosya İdare Mahkemesine gönderilmiş ise de, bu mahkemece, Bölge İdare Mahkemesinin görevle ilgili kararına uyulmayarak görevsizlik kararı verilmiş ve dosya, söz konusu uyuşmazlık giderilmek üzere Danıştay'a gönderilmiş bulunduğundan gereği görüldü: aynı bölge idare mahkemesinin yetki çevresinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlığı üzerine Bölge İdare Mahkemesince verilen kararlar kesin olup, bu karar üzerine yeniden görevsizlik kararı verilmesi ve Danıştay'ca incelemeye tabi tutulması söz konusu olamayacağından uyuşmazlığın anılan karar doğrultusunda idare mahkemesince çözümlenmesi gerekmektedir. Açıklanan nedenle, 2577 sayılı Yasanın 43.maddesine aykırı bulunan görevsizlik kararı kaldırılarak dosyanın Manisa İdare Mahkemesine gönderilmesine "* karar verilmiştir. D.5.D 23.6.2000, E.2000/2447, K.2000/3796(yayımlanmamış karar) .

İdare ve vergi mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıklarının, hem idari davalarda uzman yargı mensuplarından hem de vergi davalarında uzmanlaşmış yargı mensuplarından oluşan bir kurul tarafından çözümlenmesi uyuşmazlığın niteliğine uygun düşecektir.

a) Farklı Bölge İdare Mahkemesinin Yargı Çevresinde Bulunan İdare ve Vergi Mahkemesi Arasında Çıkan Olumsuz Görev Uyuşmazlığının Çözülmesi

Görevsizlik sebebiyle dosyanın gönderildiği mahkeme kendisini görevsiz gördüğü takdirde, söz konusu mahkeme ile ilk görevsizlik kararını veren mahkeme ayrı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde ise, Danıştay'ca çözümlenecektir (2577 SK m.43/1-b). Ayrı bölge idare mahkemesinin yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının Danıştay'ca çözümleneceği açık ise de, bu uyuşmazlığı çözmekle görevli Danıştay organının hangisi olduğu hususu 2577 sayılı Kanunda yer almamıştır.

2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 1982 yılında yürürlüğe girdiği ilk hâlinde de, ayrı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde bulunan idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıklarının hangi kurul veya daire tarafından çözümleneceğine ilişkin bir hükme yer verilmemişti. Sadece ayrı bölge idare mahkemesinin yargı çevresindeki iki idare mahkemesi veya iki vergi mahkemesi arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarının hangi daire tarafından çözümleneceğine ilişkin düzenleme yer almaktaydı. 22.03.1990 tarihinde kabul edilen 3619 sayılı Kanun'un 8. maddesiyle, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 52. maddesine eklenen (e) bendiyle, "Ayrı yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyuşmazlıklarda ve bağlantılı davalarda merci tayinini" yapmak görevi Danıştay Başkanlık Kuruluna verilmiştir. 1990 yılı itibariyle Danıştay Başkanlık Kurulu, Danıştay Başkanının Başkanlığında başkanvekilleri ile Genel Kurulca seçilecek bir idari daire başkan, bir idari dava dairesi başkanı, bir vergi dava dairesi başkanı ve bir üyeden oluşmaktaydı. Kanun koyucu bu değişikliklerle, hem kanun boşluğunu doldurmuş hem de ayrı bölge idare mahkemesinin yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıklarının, hem idari davalarda uzman yargı mensuplarından hem de vergi davalarında uzmanlaşmış yargı mensuplarından oluşan bir kurul tarafından çözümlenmesi imkânını getirmiş oldu. Bilahare 27/6/2013 tarihinde kabul edilen 6494 sayılı Kanunla ayrı yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve

yetkiye ilişkin uyuşmazlıklarda ve bağlantılı davalarda merci tayinini yapmak görevi Danıştay Başkanlar Kuruluna verilmiştir.³⁹

Danıştay Başkanlar Kurulu, Danıştay Başkanının başkanlığında Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanlarından oluşmaktadır (2575 SK m. 19/1). Danıştay Başkanlar Kurulu, 2013 öncesi Başkanlık Kuruluna nazaran hem idari davalarda uzman daha fazla yargı mensuplarından hem de vergi davalarında uzmanlaşmış daha fazla yargı mensuplarından oluştuğundan, idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan görev uyuşmazlığının niteliğine uygun bir karma kurul olduğunu söyleyebiliriz.

b) Aynı Bölge İdare Mahkemesinin Yargı Çevresinde Bulunan İdare ve Vergi Mahkemesi Arasında Çıkan Olumsuz Görev Uyuşmazlığının Çözülmesi

Görevsizlik sebebiyle dosyanın gönderildiği mahkeme kendisini görevsiz gördüğü takdirde, söz konusu mahkeme ile ilk görevsizlik kararını veren mahkeme aynı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde ise, uyuşmazlık bölge idare mahkemesince çözümlenecektir.⁴⁰ (2577

39 İnceleme konusuna örnek oluşturacak güncel tarihli Danıştay Başkanlar Kurulunun 24/06/2016, E.2015/252, K.2016/305 sayılı kararı, '... Kireç ve İnşaat Mal. San. Tic. A.Ş. vekili Av. ... tarafından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına karşı açılan davada, Mardin İdare Mahkemesi ile Ankara 2. Vergi Mahkemesi arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlığına ilişkin dosya, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 52'nci maddesinin 1/f bendi ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 43 üncü maddesinin 1/b bendi uyarınca incelendi..... İdari yargılama hukukunda, idare mahkemelerinin idari yargının genel görevli yargı merci olduğu, vergi mahkemelerinin ise özel görevli mahkemeler olması nedeniyle sadece Kanunda sayılan uyuşmazlık türlerini çözmekle görevli olduğu hususu göz önüne alındığında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından ocaktan çıkarılan madenin ocak başındaki fiyatından alınan devlet hakkını konu alan uyuşmazlığın, vergi mahkemelerinin görevine giren vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali bir yükümlülük olmadığı, kanunla konulmuş olmasının devlet hakkına vergisel bir nitelik kazandırmadığı, mali yükümlülük içeren tüm idari tasarrufların vergi mahkemelerinde görülmesinin yargılama hukukunun genel kurallarıyla bağdaşmadığı, bu bakımdan dava konusu işlemin bir iptal davası olarak idare mahkemelerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu durumda, uyuşmazlığın görevli ve yetkili Mardin İdare Mahkemesinde çözümlenmesi gerektiğine, dosyanın bu Mahkemeye gönderilmesine, kararın bir örneğinin ilgili Ankara 2. Vergi Mahkemesine ve taraflara tebliğine" şeklindedir (Yayımlanmamış karar).

40 İnceleme konusuna örnek oluşturacak Konya Bölge İdare Mahkemesinin 20.20.2011, E.2011/1081, K.2011/1287 sayılı kararında "...ödeme emrinin iptali istemiyle Sofular Belediye Başkanlığına karşı açılan davada, davanın görev yönünden reddi üzerine dosyayı inceleyen Konya Vergi Mahkemesince de davanın görev ve çözümünün İdare Mahkemesine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddi üzerine mahkememiz gönderilen dava dosyası incelenerek gereği görüldü:... Olayda, belediye meclisince yolcu taşımacılığı yapan kişilerden belde sınırları içerisinde yolcu almaları karşılığında 100,00.-TL aidat alınmasının karar altına alınması üzerine davacının söz konusu kararda belirtilen aidat borcunu ödemediğinden bahisle dava konusu işlemlerin tesis edildiği anlaşılmakta olup, belde sınırları içerisinde yolcu alan tüm taşımacılardan alınması öngörülen ücretin genel nitelikli bir mali yükümlülük niteliğinde olduğu sonucuna varıldığından, uyuşmazlığın görüşüm ve çözümünün 2576 sayılı Yasa'nın 6.maddesi uyarınca Vergi Mahkemesinin görev alanında kaldığı kanaatine ulaşılmaktadır. Açıklanan nedenlerle, Konya Vergi Mahkemesinin uyuşmazlığı çözmeye görevli ve yetkili mahkeme olarak belirlenmesine, dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine" şeklindedir.

SK m. 43/1-b) Bölge idare mahkemeleri ilk hâliyle kurul hâlinde çalışmadığından olumsuz görev uyuşmazlığının hangi kurul veya daire tarafından çözümleneceği konusunda bir ihtilaf bulunmamaktaydı. 08.06.200 tarihinde kabul edilen 4577 sayılı Kanunla 2576 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, bölge idare mahkemelerinin gerektiğinde birden çok kurul hâlinde çalışabilmesi imkânı getirildi. Yapılan düzenlemeyle bu kurulların oluşumu, aralarındaki iş bölümü ile kurullara kimin başkanlık edeceği hususunda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna yetki verildi. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Birinci Dairesinin 15/07/2011 tarih ve 1363 sayılı kararı ile bölge idare mahkemeleri birinci kurullarınca aynı yargı çevresindeki idare mahkemeleri ile vergi mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarının kesin olarak hükme bağlanmasına karar verilmiştir.

2576 sayılı Kanunda 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten sonra bölge idare mahkemeleri, başkanlık, başkanlar kurulu, daireler, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu ve müdürlüklerden oluşmaktadır. 2576 sayılı Kanun'un 3/A maddesinde, "yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını kesin karara bağlamak", bölge idare mahkemesinin görevleri arasında sayılmış (m. 3/c-4/a iken 3/DA maddesinde, bölge idare mahkemesi dairesinin görevleri arasında, "yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözmek" şeklinde ifade edilmiştir.

Bölge idare mahkemesi dairelerinin hangi işlere bakacağını başkanlar kurulu belirler. Başkanlar kurulu gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak ihtisaslaşmayı sağlamak amacıyla, bölge idare mahkemesi daireleri arasındaki iş bölümünü belirler ve daireler arasında çıkan iş bölümü uyuşmazlıklarını karara bağlar (m.3/c-4/a).

20.07.2016 tarihinde 7 bölge idare mahkemesi faaliyete geçmiş durumdadır. Bölge idare mahkemeleri başkanlar kurulunca dairelerin hangi davalarda istinaf incelemesi yapacağı konusunda karar almış ve aynı zamanda görev uyuşmazlıklarının da hangi daire tarafından çözümleneceği konusunda karar almışlardır. Örneğin, Ankara Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 2016/01 sayılı kararında, ilk derece mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının idare veya vergi mahkemesinden gelmiş olmasına bağlı olarak konusu itibariyle ilgili idare veya vergi dava dairesince karara bağlanmasını öngörülmüştür. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 2016/01 sayılı kararında, idare mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarında

onuncu idari dava dairesini görevli kılmış, vergi mahkemeleri arasındaki yetki uyuşmazlıklarında ise 6. Vergi dava dairesini görevli görmüştür. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunca, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi daire tarafından çözümleneceğine ilişkin bir kurala yer verilmemiştir. İzmir Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 2016/01 sayılı kararında, idare veya vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarında merci tayini, uyuşmazlığın esasını çözmekle görevli idari veya vergi dava dairesince yapılacağı, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının 1. idari dava dairesi tarafından çözümleneceği karar altına alınmıştır.

Konya, Samsun, Erzurum ve Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 2016/01 sayılı kararında, idare veya vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarında merci tayini, uyuşmazlığın esasını çözmekle görevli idari veya vergi dava dairesince yapılacağı öngörülmüştür. İdare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının ise hangi daire tarafından çözümleneceğine ilişkin bir kurala yer verilmemiştir. İstanbul, Konya, Samsun, Erzurum ve Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunca, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi daire tarafından çözümleneceğine ilişkin bir kurala yer verilmemiştir. Konuya ilişkin olarak kanuna uygun ve en somut kararı İzmir Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu vermiştir. Çünkü başkanlar kurulunca idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının 1. idari dava dairesi tarafından çözümleneceği karar altına alınmıştır.

Ankara Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu konuya ilişkin belirleme yapmış gibi görünse de aslında konunun aydınlatılmadığı, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi daire tarafından çözümleneceğine ilişkin bir kurala yer verilmediği görülecektir. Anılan başkanlar kurulu kararında ilk derece mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının idare veya vergi mahkemesinden gelmiş olmasına bağlı olarak konusu itibarıyla ilgili idare veya vergi dava dairesince karara bağlanmasını öngörmüştür. Ancak idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan görev uyuşmazlığı türünde, uyuşmazlık hem idare mahkemesinden hem de vergi mahkemesinden gelmektedir. Her iki mahkeme de birbirini görevli görmektedir. Konusu itibarıyla uyuşmazlığın hangi dairenin görevine girdiğini saptamak zor olduğu gibi, uyuşmazlığın özü, davada vergi mahkemesinin mi görevli olduğu yoksa idare mahkemesinin mi görevli olduğudur. Ankara Bölge İdare Mahkemesi

Başkanlar Kurulunca alınan kararın, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi daire tarafından çözümleneceğini açıklığa kavuşturmadığı söylemek mümkündür.

Bölge idare mahkemeleri 6545 sayılı Kanun değişikliğiyle kurul sisteminden daire sistemine geçmiştir. Bu hâliyle bölge idare mahkemesi ihtisaslaşmış ve kısmen içtihat oluşturabilecek bir yapıya kavuşmuştur. 6545 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten sonra bölge idare mahkemesinin yapısının Danıştay'a benzediği söyleyebiliriz. Danıştay Kanunu'nun ilk hâlinde idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi daire veya kurul tarafından çözümleneceği hususunda bir kurala yer verilmemişti. 1990 yılında 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 52. maddesine eklenen bent ile, ayrı yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev uyuşmazlıklarında merci tayinini yapmak görevi Danıştay Başkanlık Kuruluna verilmiş iken 27/6/2013 tarihinde kabul edilen 6494 sayılı Kanunla bu görev Danıştay Başkanlar Kuruluna verilmiştir. Çalışma düzeni açısından daire sistemine geçen bölge idare mahkemeleri de Danıştay Kanunu'na benzer şekilde, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözüm mercii açısından eksik bir düzenleme ile faaliyete geçtiğini söyleyebiliriz. Çünkü 2576 sayılı Kanunda bölge idare mahkemesi dairesinin görevleri arasında, yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözmek kuralına yer verilmiş iken, İzmir Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu dışındaki diğer 6 bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi daire tarafından çözümleneceğini açıklığa kavuşturmamıştır. İzmir Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu dışındaki diğer 6 bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunca bir an evvel, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi dava dairesi tarafından çözümleneceği konusunu açıklığa kavuşturması hukuka uygun olacaktır.

Diğer taraftan aynı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını çözmek görevinin 2576 sayılı Kanunla bölge idare mahkemesindeki bir daireye verilmesi, uyuşmazlığın niteliğine uygun düşmemiştir. Mercii tayini özelliği taşıyan bu uyuşmazlığın çözümünde sadece idari daireyi veya sadece vergi dairesini yetkili kılmak hukuka uygun bir sonucun elde edilmesi açısından amaca hizmet etmeyecektir. Bölge idare mahkemesince, idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan görev uyuşmazlığının idari dava dairesi tarafından çözülmeye çalışılması, uyuşmazlığın özel yetkili vergi mahkemesinin görevine girip girmediği konusunda tartışma

ortamı sağlamaktan uzak olacaktır. İdare ve vergi mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıklarının, hem idari davalarda uzman yargı mensuplarından hem de vergi davalarında uzmanlaşmış yargı mensuplarından oluşan bir kurul tarafından çözümlenmesi uyuşmazlığın niteliğine uygun düşecektir.

Sonuç olarak Danıştay'da olduğu gibi bölge idare mahkemelerinde de, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını çözmek görevi Kanunla başkanlar kuruluna verilmelidir. Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi başkanı ile daire başkanlarından oluşur. Bu hâliyle başkanlar kurulu hem idari dava dairesi başkanlarından hem de vergi dava dairesi başkanlarından oluşmaktadır. Bu görevin başkanlar kuruluna verilmesi uyuşmazlığın niteliğine uygun düşecektir.⁴¹ Nitekim idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözüm mercii konusuna ilişkin Danıştay Kanunu'nun ilk metnindeki boşluğun, bu görevin Danıştay Başkanlar Kuruluna (2013 yılından önce Başkanlık Kurulu) verilerek çözüldüğü unutulmamalıdır.

2. İlk Derece Mahkemeleri ile Danıştay Arasında Çıkan Olumsuz Görev Uyuşmazlığının Çözülmesi

2576 sayılı Kanunda idare ve vergi mahkemelerinin görevleri sayılmıştır (m. 5 ve m.6). 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nda ise Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak görevleri tek tek sayılmıştır (m.24).

İdare ve vergi mahkemeleri, idari yargının görev alanına giren bir davada Danıştay'ın görevli olduğu görüşüyle görevsizlik yönünden davanın reddine karar verirlerse dosyayı Danıştay'a gönderirler (2577 SK m.43/1). Görevsizlik sebebiyle gönderilen dosyalarda Danıştay, davayı görevi içinde görmezse dosyanın yetkili ve görevli mahkemeye

41 İnceleme konusuna örnek oluşturacak bir uyuşmazlıkta Konya 1. Vergi Dava Dairesi; "2576 sayılı bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3/A-b maddesinde "yargı çevresindeki idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını kesin karara bağlamak" Bölge İdare Mahkemelerinin görevleri arasında sayılmış; 3/D-c maddesinde ise, "yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözmek" Dairelerinin görevleri arasında sayılmış ise de; idare ve vergi mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarının hangi dairece çözümleneceği açıkça belirlenmemiştir. Bu durumda; görev uyuşmazlığının idare ve vergi mahkemesi arasında çıkmış olması, bununla birlikte Başkanlar Kurulunun da idari dava daireleri ile vergi dava daireleri başkanlığından oluşmuş olması gerçeği karşısında, Antalya İdare Mahkemesi ile Antalya Vergi Mahkemesi arasında çıkan görev uyuşmazlığının Başkanlar Kurulunca çözümlenmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır. Açıklanan nedenle; görev uyuşmazlığının çözümü için dava dosyasının Konya Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu'na gönderilmesine" karar verilmiştir. Konya Bölge İdare Mahkemesi 1. Vergi Dava Dairesi, 23/09/2016, E.2016/1183, K. 2016/5 (yayımlanmamış karar).

gönderilmesine karar verir (m. 43/1-a). Bu durumda ilk derece mahkemeleri ile Danıştay arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıkmış sayılır. Aslında burada Danıştay'dan kastedilen Danıştay ilgili dairesidir.

İdare mahkemeleri ile Danıştay arasında görev uyuşmazlığına çok sık rastlanmaktadır. Olumsuz görev uyuşmazlığı idare mahkemeleri ile Danıştay İdari Dava Dairesi arasında çıkabileceği gibi idari daire olan Danıştay 1. Dairesi ile idare mahkemeleri arasında da çıkabilmektedir.

İlk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay'a açılan davalarda, Danıştay ilgili dava dairesi idari yargının görev alanına giren davada, ilk derece mahkemesinin görevli olduğu görüşüyle görevsizlik yönünden davanın reddine karar verirse, dosyayı görevli ve yetkili mahkemeye gönderir(m. 43/1-a).⁴² Görevsizlik sebebiyle kendisine dosya gönderilen ilk derece mahkemesi, davayı görevi içinde görmezse dosyayı görevli olduğunu düşündüğü Danıştay'a göndermesi hukuken mümkündür(m. 43/3). Bu durumda da ilk derece mahkemeleri ile Danıştay arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıkmış sayılır.⁴³ Ancak yürürlükte bulunan kanun hükümlerine göre bu şekilde Danıştay'a gelecek olan dosyaya, ilk görevsizlik kararını veren Danıştay dairesi bakacaktır ve vereceği ikinci görevsizlik kararı 2577 sayılı Kanun'un 43. maddesi gereği kesin

42 Danıştay bir kararında " Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından tesis edilen işlemlere karşı açılan davada ilk derece olarak İdare Mahkemelerinin görevli olduğu yer bakımından ise iptali istenen idari işlemleri tesis eden merciin bulunduğu yer olan Ankara İdare Mahkemelerinin yetkili olduğu sonucuna varılmaktadır. Açıklanan nedenlerle, Danıştay'da açılan ve ilk derece görülecek dava niteliği taşımayan davanın görev yönünden reddine, 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin 1/a fıkrası uyarınca dava dosyasının Ankara İdare Mahkemesine gönderilmesine" demiştir., D.15.D, 04/08/2016, E.2016/3370, K.2016/4528 (Yayımlanmamış karar).

43 Danıştay bir kararında, " Olayda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 37 nci maddesine 4001 sayılı Kanunla eklenen fıkra uyarınca dava dosyası, gerekçesi de açıklanarak görevli ve yetkili İstanbul 1. Vergi Mahkemesine iki kez gönderilmiş olup; vergi mahkemesince söz konusu davanın Danıştay'ın görevinde bulunduğu gerekçesiyle ikinci kez görevsizlik kararıyla Dairemize gönderildiği anlaşılmaktadır. Mahkeme, kararında "İsrar" deyimini kullanmış ise de, dosyanın görevsizlik nedeniyle görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine ilişkin karar, mahkeme kararının temyizi üzerine bu kararın bozulmasına ilişkin bir karar olmadığından, mahkemece 2577 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin 4 numaralı fıkrasında belirtilen ısrar kararı niteliğinde bir karar verilmesi de söz konusu olamaz. Mahkeme kararı, sonuç olarak "görev ret, gönderme" kararı niteliği taşıdığından, bu karar ortada olduğu sürece Danıştay'ın vereceği "görev ret" kararı olumsuz görev uyuşmazlığı ortaya çıkartacaktır. Kanunda, işin yapısı gereği bu uyuşmazlığı çözecek bir merci tayin edilmemiştir. Bu durumda, Danıştay'ın davayı görevinde görmeyerek dosyayı görevli ve yetkili mahkemeye göndermesi hâlinde, mahkemece yapılacak olan işin esasının incelenmesi olabilir. Bir hakkın gerçekleşmesini engelleyecek şekilde, sürekli olarak yüksek mahkeme kararını eleştirip, dosyayı geri göndermek, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 573/6'ncı maddesinde belirtilen "ihkakı haktan istinkaf olunması" anlamına gelmektedir. Bu nedenle, davanın görülebilir hâle getirilmesi için zorunlu olarak mahkemenin görevsizlik kararının kaldırılmasına, dava dosyasının görevli ve yetkili İstanbul 1. Vergi Mahkemesine gönderilmesine" karar vermiştir., D.4.D, 18.6.1996, E.1996/2378, K.1996/2663 (Yayımlanmamış karar).

olacaktır(m. 43/3). Bu nedenle ilk derece mahkemeleri, Danıştay'dan görevsizlik üzerine gelen dosyalarda görev uyuşmazlığı çıkarma yoluna gitmemektedirler. Çünkü kanun koyucu böyle bir görev uyuşmazlığı çıkartılması durumunda, arasında görev uyuşmazlığı çıkan makamlar dışında üçüncü bir makamı çözüm mercii olarak göstermemiştir.

Danıştay'ca verilen, 'dosyanın yetkili ve görevli mahkemeye gönderilmesi' kararı 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesinin 4. bendine göre verilen bir bozma kararı olmadığı için ilk derece mahkemesinin bozmaya uymayarak eski kararında ısrar etme yetkisi yoktur.⁴⁴

Danıştay dairesi ile ilk derece mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarında, görev uyuşmazlığı Danıştay dairesi ile ilk derece mahkemesi arasında çıktığı için, görev uyuşmazlığı çözüm mercii Danıştay dairesi olmaması gerekir. Danıştay dairesi görev uyuşmazlığının tarafıdır. Arasında görev uyuşmazlığı çıkan makamlar dışında üçüncü bir makamın çözüm mercii olarak gösterilmesi gerekmektedir. Bu tür görev uyuşmazlıklarında davanın türüne göre ilgili Danıştay Dava Daireleri Kurulu görev uyuşmazlığı çözüm mercii olarak gösterilebilir. Çünkü Danıştay ilgili dairesi ile ilk derece mahkemesi arasında görev uyuşmazlığı çıktığında ve netice itibariyle ilk derece mahkemesi tarafından bakılan bir dosyada, esastan bir sebeple bozma kararına uyulmayarak ısrar edilmesi hâlinde, Danıştay ilgili dava dairesi kurulunca, görev yönünden davada Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak görevli olduğuna karar verilmesi hukuken

44 Danıştay başka bir kararında " 2577 sayılı Kanun'un 43. maddesinin 1/a bendi uyarınca Danıştay'ın yaptığı inceleme ve verdiği kararın niteliği incelenecek olursa; anılan maddeye göre Danıştay'ca verilen, 'dosyanın yetkili ve görevli mahkemeye gönderilmesi' kararının, yine anılan Kanun'un 49. maddesi uyarınca yapılan temyiz incelemesi üzerine verilen bir bozma kararı olmadığı açıkça görülecektir. Bu nedenle, 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesinin 4. bendine göre, ortada bir bozma kararı olmadığından, İdare Mahkemesinin bozmaya uymayarak eski kararında ısrar etme yetkisi yoktur. Danıştay'a üst yazı ile gönderilen dosyada Ankara 1. İdare Mahkemesince verilen 17/09/2015 günlü, E:2013/335, K:2015/1596 sayılı karar incelendiğinde ise, mevzuat hükmü açık olmasına rağmen, Danıştay Beşinci Dairesinin 07/11/2012 günlü, E:2012/4591, K:2012/6895 sayılı 'davanın görev yönünden reddedilerek dosyanın Ankara 1. İdare Mahkemesine gönderilmesine' ilişkin kararı, bozma kararı olarak nitelendirilerek Mahkemelerince verilen 09/12/2011 günlü, E:2010/1091, K:2011/2098 sayılı kararda ısrar edildiği ve dosyanın Danıştay'a gönderilmesine karar verildiği görülmektedir. Usul hükümlerinin tanımadığı yetkiye rağmen, bozma niteliğinde olmayan bir kararın bozma kararı olarak nitelenmesi ve bunun sonucunda, ısrar yolu öngörülmeleyen bir kararda ısrar edilmiş olması ve ardından, ortada taraflarca bu karara karşı yapılmış bir temyiz başvurusu olmamasına rağmen dosyanın üst yazı ile Mahkemece resen Danıştay'a gönderilmesi suretiyle bakılan uyuşmazlık Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun esasına kaydedilmiş olup, yukarıda yer verilen mevzuat uyarınca, Danıştay Beşinci Dairesince verilen 07/11/2012 günlü, E:2012/4591, K:2012/6895 sayılı nihai karara göre dosyayı çözümlenmeye görevli olduğuna kuşku bulunmayan Ankara 1. İdare Mahkemesince işin esasının incelenmesi gerekmektedir. Açıklanan nedenlerle, dosya esas kaydının kapatılarak, Ankara 1. İdare Mahkemesine gönderilmesine" karar verilmiştir. D.İ.D.D.K, 26.11.2015, E:2015/4168, K: 2015/4502 (Yayımlanmamış karar).

mümkündür. 2577 sayılı Kanun'un 50. maddesine göre Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları kararlarına uyulması da zorunludur.

Her ne kadar 2577 sayılı Kanun'un 43. maddesinde, Danıştay dairelerince görev uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verdiği kararların kesin olduğu belirtilmiş ise de, bu kesinliğin ilk derece mahkemeleri ve Danıştay daireleri açısından geçerliği olduğu Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları açısından ise kesin ve bağlayıcı olmadığını söylemek gerekir. Merci tayinin kararıyla görevli olduğuna karar verilen mahkemece bakılan davada, verilen nihai kararın temyizi hâlinde Danıştay'ın ilgili temyiz dairesi, karar veren mahkemeyi görevsiz görmesi durumunda, temyize konu kararı bozmasına hukuken engel bulunmamaktadır.⁴⁵

Görev uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verilen kararların kanun yolu mercilerini bağlayıcılığı açısından Danıştay Dokuzuncu Dairesinin bir kararında "2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 43/1-b maddesine göre, davaya bakacak idari yargı yerini belirleyen ve aynı maddenin 3.bendine göre de kesin olan Bursa Bölge İdare Mahkemesinin kararı, davanın bulunduğu o safhadaki kesinliği ifade eder ve bu kesinliğin amacı davanın daha başlangıçta mercisiz kalmamasını sağlamak, tarafların da mahkemelerin de görev ve yetki sorununu uzatarak işin sürüncemede kalmasını önlemektir. Yoksa bu kesinlik, temyiz merciinin, idari yargı içindeki görev ve yetki sorununu temyiz incelemesi safhasında ele almasını engelleyen nitelikte bir hüküm olarak yorumlanamaz. Çünkü aynı Kanun'un 49.maddesinin 1/a bendinde "görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması" hâli, ilk sırada incelenecek temyiz sebebi olarak sayılmaktadır. Bölge İdare Mahkemesinin görevli ve yetkili idari mahkemeyi belirleme konusundaki kararların kesinliği ilkesini temyiz safhasındaki incelemeye kadar sirayet ettirmek temyiz merciinin, yasayla kendine verilmiş vazifeyi, yani mahkemenin görev ve yetkisi dışında bir işe bakmış olup olmadığını inceleme vazifesini yapmaması, idare yahut vergi mahkemesinin görevi ve yetkisi dışında bir işe baktığını pek açık bir şekilde gördüğü hâlde dahi bu konulara girememesi ve çok açık hatalı hâllerde bile bozma kararı verilememesi sonucunu doğurur. Bu hükümler karşısında idare mahkemesinin görevine giren bu konuda vergi mahkemesince işin esasına girilerek hüküm tesis edilmesinde yasaya uygunluk görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne, Bursa Vergi Mahkemesinin 15.10.2003 tarih ve 2003/2691 sayılı kararının bozulmasına"⁴⁶ karar verilmiştir.

Doktrinde, Danıştay dava dairelerinin yukarıdaki yorumu, bölge idare mahkemesi kararlarının kesin olduğu yolundaki Kanun kuralını etkisiz

45 CANDAN Turgut, **İdari Yargılama Usulü Kanunu**, Seçkin Yayınları, 6. Baskı, Ankara 2015, s. 970.

46 D. 9.D, 30.6.2005, E.2004/366, K.2005/1703(Yayımlanmamış karar).

kıldığı, bu şekilde hak arama hürriyetinin kullanılamaz hâle geldiği gerekçesiyle eleştirilmektedir.⁴⁷ Danıştay Dokuzuncu Dairesinin yukarıda değinilen gerekçe, Danıştay dairelerince görev uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verilen kararların Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları açısından da kesin ve bağlayıcı olmadığını kabul etmek gerekir.

Öte yandan Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları, Danıştay Dairelerinden üst bir mercidir. İkinci olarak da 2577 sayılı Kanun'un 50. maddesine göre Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları kararlarına uyulması zorunludur. Böyle bir hukuki tartışmaya mahal vermemek için Danıştay dairesi ile ilk derece mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıkları açısından, 2577 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak davanın türüne göre ilgili Danıştay Dava Daireleri Kurulu olumsuz görev uyuşmazlığında çözüm mercii olarak gösterilmelidir.

3. Üst Derece Yargı Yerlerinde Çıkan Olumsuz Görev Uyuşmazlıklarının Çözümlemesi

a) Danıştay Dava Daireleri Arasında Çıkan Görev Uyuşmazlıklarının Çözümlemesi

İdari dava daireleri ile vergi dava daireleri kendi aralarında işbölümü esasına göre çalışır. Özel kanunlarda başkaca hüküm bulunmadığı takdirde dava daireleri arasındaki iş bölümü Başkanlık Kurulu tarafından belirlenir (2575 SK m. 52/ A-1/d). Dosyaların dairelere tevzi sonrasında, kendisine dava dosyası gelen daire uyuşmazlığın çözümünde kendisini görevli görmeyebilir. Bu durumda dava dosyasını görevli gördüğü ilgili daireye gönderme kararı verir.⁴⁸ Bu şekilde dava dosyası kendisine

47 YILDIRIM Turan/MELİKŞAH Yasin/ KAMAN Nur/ ÖZDEMİR H. Eyüp/ ÜSTÜN Gül/ TEKİNSOY Okay, **İdare Hukuku**, On iki Levha Yayınları, 6. Baskı, 2015, s. 781.

48 "2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun "Dava dairelerinin görevleri" başlıklı 6110 sayılı Kanun ile değişik 27. maddesinde, İdari dava daireleri ile vergi dava dairelerinin kendi aralarında iş bölümü esasına göre çalışacağı; tam yargı davaları yönünden işbölümünün zarara neden olan idari işlemde doğan uyuşmazlığı çözmekle görevli daireye göre belirleneceği kuralına yer verilmiş olup, 1 Ağustos 2016 tarihli ve 29788 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 15.1.2016 tarih ve 2016/1 sayılı Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İş Bölümü Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair Danıştay Başkanlık Kurulunun 1.8.2016 tarihli ve K:2016/32 sayılı kararı ile de, yüksek öğretim kurumları öğretim elemanları hariç olmak üzere bakanlıklar ile bakanlıkların bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşlarında çalışan kamu görevlileri ile yüksek öğretim kurumlarında çalışan diğer kamu görevlileri hakkında uygulanan mevzuattan doğan ve Danıştay Beşinci, On birinci ve On ikinci Dairelerinin görevleri dışında kalan işlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların Danıştay İkinci Dairesince çözümlenmesine karar verilmiştir. Dosyanın incelenmesinden; davacının, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığında Zabıta Daire Başkanı kadrosunda görev yapmakta iken, daire başkanı kadro görev unvanına yapılan atamasının Bursa 2. İdare Mahkemesinin 23.7.2015 tarih ve E:2015/540 sayılı kararı ile yürütmesinin durdurulduğundan bahisle yargı kararının uygulanarak, mahrum kaldığı parasal hakların ödenmesi isteğiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ile yoksun kaldığı tutarın yasal faizi ile

gelen daire uyuşmazlığın kendi dairesinin görevinde görmeyip dosyayı gönderen dairenin görevli olduğuna karar verirse, daireler arasında görev uyuşmazlığı çıkmış sayılır.⁴⁹ Görev uyuşmazlığı idari dava daireleri arasında çıkabileceği gibi vergi dava daireleri arasında da çıkabilir. İdari dava dairesi ile vergi dava dairesi arasında da görev uyuşmazlığı çıkabilir. Hatta idari daire ile dava daireleri arasında da görev uyuşmazlığı çıkması hukuken mümkündür. Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlığı ilk derece sıfatıyla bakacağı davalara ilişkin olabileceği gibi temyiz incelemesi sırasında bakılan davalara ilişkin de olabilir. Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını karara bağlamak görevi Danıştay Başkanlar Kurulu'na aittir (m. 52/1-e). Başkanlar Kurulunun kararları kesin olup bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz (m. 52/3).

b) Danıştay ile Bölge İdare Mahkemeleri Arasında Çıkan Görev Uyuşmazlıklarının Çözümlemesi

Bölge idare mahkemesi ile Danıştay arasında da görev uyuşmazlığı çıkabilmektedir. Ancak 2577 sayılı Kanun'un görev ve yetki uyuşmazlıklarının çözümünü düzenleyen 43. maddesinde, Danıştay ile bölge idare mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Uygulamada bölge idare mahkemesi ile Danıştay arasında çok sık görev uyuşmazlığı çıkmaktadır. Bu uyuşmazlıkların ekseriyetinde bölge idare mahkemelerinin önüne gelen dava dosyasında Danıştay'ın görevli olduğu ve dosyada temyiz incelemesi yapılması gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden

birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda, Dairemiz görevleri arasında yer almayan ve yargı kararının uygulanması talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlem den kaynaklandığı anlaşılan uyuşmazlığı çözümleme görevi, yukarıda yer verilen Danıştay Başkanlık Kurulu kararı uyarınca Danıştay İkinci Dairesine ait bulunmaktadır. Açıklanan nedenlerle, dosyanın uyuşmazlığı çözmekle görevli Danıştay İkinci Dairesine gönderilmesine" şeklindeki D.11.D 7.9.2016, E.2016/4169, K:2016/3435 (Yayımlanmamış gönderme kararı).

- 49 "Danıştay Beşinci Dairesi'nin 09/05/2016 günlü, E:2015/384, K:2016/2844 sayılı kararıyla; "Milli Eğitim Bakanlığı personeli olan davacının, kurumlar arası atanma isteğinin reddine ilişkin olan işlemin iptali isteminden doğan uyuşmazlığın görüm ve çözümünü görevinin Danıştay İkinci Dairesi'ne ait olduğu" belirtilerek dosyanın Dairemize gönderilmesine karar verilmiştir. Olayda, dava konusu işlemin Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından tesis edildiği ve uyuşmazlığın da davalı idare bünyesinde görev yapan kamu görevlilerine ilişkin mevzuattan kaynaklandığı dikkate alındığında, söz konusu uyuşmazlığın Dairemizin görev alanına girmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda, Dairemizin görev alanına girmediği gibi, kamu görevlileri mevzuatından doğan ve Danıştay On birinci, On ikinci ve On altıncı Dairelerinin de görevleri dışında kalan iş bu uyuşmazlığı çözümleme görevinin Danıştay Beşinci Dairesi'ne ait olduğu kanaatine varılmıştır. Açıklanan nedenlerle ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 52. maddesinin (1). fıkrasının (e) bendi gereğince görevli Dairenin belirlenmesi için dava dosyasının Danıştay Başkanlar Kurulu'na gönderilmesine" şeklindeki D.2.D 29/06/2016, E.2016/3163, K.2016/3505 (Yayımlanmamış karar)

reddine ve dosyanın Danıştay'a gönderilmesine karar verilmektedir. Danıştay ilgili dairesi de bu şekilde gelen dava dosyasının kanun yolu incelemesinde bölge idare mahkemesini görevli gördüğü takdirde dosyanın bölge idare mahkemesine gönderilmesine karar vermektedir.⁵⁰ Bu hâliyle uygulamada çok sayıda görev uyuşmazlığı çıkmaktadır. 2577 sayılı Kanunda ise bu tip görev uyuşmazlıklarını çözemeye yönelik düzenlemeler bulunmamaktadır. Bu nedenle bölge idare mahkemeleri Danıştay'ca geri gönderilen dosyada görev hususunu atlayarak esastan incelemeye geçmektedirler.

Öte yandan idari yargıda "itiraz" kanun yolu yerine "istinaf" kanun yolu gelmesi üzerine Bölge idare mahkemesi ile Danıştay arasında görev uyuşmazlığı çıkması da zorlaşmaktadır. Çünkü istinaf kanun yolu temyiz kanun yolunun alternatifi değildir. İstinaf başvurusuna tabi davalarda temyiz başvurusu ancak kanunda sayılan bölge idare mahkemesinin kararlarına karşı gidilebilecektir. Bu nedenle istinaf kanun yoluna tabi davalarda bölge idare mahkemesi ile Danıştay arasında görev uyuşmazlığı çıkması çok zor görünmektedir. İvedi yargılama usulüne tabi davalar ile normal idari yargılama usulüne tabi davaların kanun yolunda, kanun yolunun istinaf mı yoksa temyiz mi olduğu konusunda Danıştay ile bölge idare mahkemesi arasında görev uyuşmazlığı çıkması hukuken muhtemeldir.

Bölge idare mahkemeleri ile Danıştay'ın ilgili dava dairesi arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözümüne yönelik kanuni düzenlemeler yapılması adil yargılanma açısından önem arz etmektedir. Bölge idare mahkemeleri ile Danıştay ilgili dava dairesi arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözümü Danıştay Başkanlar Kurulu veya konusuna göre Danıştay İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarına verilebilir.

50 Konuya ilişkin bir uyuşmazlıkta "Dava dosyasının incelenmesinden; Kayseri ili, Develi ilçesi, İlkokulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapan davacının, önceki görev yeri olan Kayseri ili, Develi ilçesi İlköğretim Okulu müdür yardımcılığı görevine tekrar atanmak üzere yapmış olduğu 13/08/2014 tarihli başvurusunun reddine ilişkin 22/08/2014 tarih ve 3510357 sayılı işlemin iptali ile 7.538,00.-TL maddi, 40.000.-TL manevi tazminatın tarafına ödenmesi istemiyle açılan davada, Kayseri 1. İdare Mahkemesi'nce verilen 09/04/2015 günlü, E:2014/1238, K:2015/516 sayılı kararın itirazın incelenerek bozulması istenilmiş ve itiraz isteminin görev yönünden reddi yolunda Kayseri Bölge İdare Mahkemesi'nce verilen 21/01/2016 günlü, E:2015/1477, K:2016/90 sayılı kararı ile dosya Danıştay'a gönderilmiş ise de; davanın ikinci görevden kaynaklandığı dikkate alındığında, uyuşmazlığın 2577 sayılı Yasa'nın 45. maddesinin 1/b fıkrası kapsamında olması nedeniyle temyizden Danıştay'da incelenmesine olanak bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle, istemin görev yönünden reddine ve 2577 sayılı Kanun'un değişik 45. maddesinin 1. fıkrası uyarınca dosyanın Kayseri Bölge İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine" şeklinde karar verilmiştir. D.2.D 18.02.2016, E.2016/433, K.2016/824 (Yayımlanmamış karar).

c) Bölge İdare Mahkemesi Daireleri Arasında Çıkan Görev Uyuşmazlıklarının Çözülmesi

2576 sayılı Kanunda 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten sonra bölge idare mahkemeleri, başkanlık, başkanlar kurulu, daireler, bölge idare mahkemesi adalet komisyonu ve müdürlüklerden oluşmaktadır (m.3).

Bölge idare mahkemesi dairelerinin hangi işlere bakacağını başkanlar kurulu belirler. Başkanlar kurulu gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak ihtisaslaşmayı sağlamak amacıyla, bölge idare mahkemesi daireleri arasındaki iş bölümünü belirler (m. 3/c-4/a). Dosyaların dairelere tevzi sonrasında, kendisine dava dosyası gelen daire, uyuşmazlığın çözümünde kendisini görevli görmeyebilir. Bu durumda dava dosyasını görevli gördüğü ilgili daireye gönderme kararı verir.⁵¹ Bu şekilde dava dosyası kendisine gelen daire, uyuşmazlığın kendi dairesinin görevinde görmeyip dosyayı gönderen dairenin görevli olduğuna karar verirse, daireler arasında görev uyuşmazlığı çıkmış sayılır. Görev uyuşmazlığı idari dava daireleri arasında çıkabileceği gibi vergi dava daireleri arasında da çıkabilir. İdari dava dairesi ile vergi dava dairesi arasında da görev uyuşmazlığı çıkabilir.⁵² Daireler arasında çıkan iş bölümü uyuşmazlıklarını bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu karara bağlar (m. 3/c-4/a).

2576 sayılı Kanunda bölge idare mahkemesi daireleri arasında çıkan uyuşmazlıklar iş bölümü uyuşmazlıkları olarak adlandırılmış ise de bu uyuşmazlıkları geniş anlamda görev uyuşmazlığı olarak kabul etmek gerekmektedir. Çünkü bölge idare mahkemelerinde bulunan daireler konu bakımından aynı uyuşmazlıkları çözmeyeceklerdir. Her daire konu

51 Bakılan davada, uyuşmazlığın 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uyarınca uygulanan idari para cezasına ilişkin işlerden kaynaklandığı, Konya Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu'nun 21.07.2016 günlü, 2016/1 sayılı kararı uyarınca "Sosyal Güvenlik Kurumu para cezaları" konularından kaynaklanan uyuşmazlıkların 4. İdari Dava Dairesi'nin görevleri arasında sayıldığı görülmüş olup, sehven Dairemiz kaydına alındığı anlaşılan dava dosyasının, 4. İdari Dava Dairesine gönderilmek üzere dosya esas kaydının kapatılmasına" Konya Bölge İdare Mahkemesi 5. İdari Dava Dairesi, 11.10.2016, E2016/317, K.2016/97 (Yayımlanmamış karar)

52 Bakılan davada, uyuşmazlığın ihtar işleminden kaynaklandığı dikkate alındığında, işlem bir disiplin cezası mahiyetinde görülüş, söz konusu itiraz isteminin incelenmesinde Konya Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu'nun 21.07.2016 günlü, 2016/1 sayılı kararı uyarınca Konya Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. 2016/495, K:2016/15 sayılı kararıyla Dairemize geldiğinden, görev uyuşmazlığın giderilmesi ve görevli Dairenin belirlenebilmesi için dava dosyasının Konya Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu'na gönderilmesi gerektiğinden, dava dosyasının Konya Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu'na gönderilmek üzere dava dosyasının esas kaydının kapatılmasına" Konya Bölge İdare Mahkemesi 5. İdari Dava Dairesi, 18.10.2016, E.2016/384, K.2016/123(Yayımlanmamış karar).

bakımından farklı uyuşmazlıkları çözmekle görevli kılındığından daireler arasında çıkan uyuşmazlıklar da görev uyuşmazlığıdır. Dairelerin görevine giren konular, Kanun'un verdiği yetkiye dayanarak Başkanlar Kurulunca belirlenmesi de bu uyuşmazlıkların görev uyuşmazlığı olması gerçeğini değiştirmez.

Bölge idare mahkemesi dava dairesi, başkanlar kurulu kararına uymak sorunda mıdır? Başkanlar kurulunun görev(işbölümü) uyuşmazlığına ilişkin karar vermesi üzerine, dava dosyası kendisine gelen dairenin eski kararında ısrar etmesi hâlinde ne yapılacağına ilişkin Kanunda bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu yönüyle Kanunda eksik düzenlemenin bulunduğunu söylemek mümkündür. Çünkü gerek ilk derece mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin kararların, gerekse Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarına ilişkin kararın gerekse de merci tayinine ilişkin kararların kesin olduğuna ilişkin Kanunda açık düzenleme mevcuttur. 2576 sayılı Kanun'un bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu başlıklı 3/C maddesine, "*bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunca daireler arasında çıkan iş bölümü uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verilen kararlar kesindir.*" bendi eklenmesi hâlinde, işbölümü uyuşmazlıklarına ilişkin başkanlar kurulu kararına, dairelerin ısrar etmesinin önüne geçilmiş olunacaktır.

SONUÇ

İdari yargıda görev uyuşmazlığı olumlu görev uyuşmazlığı ve olumsuz görev uyuşmazlığı olarak ortaya çıkabilmektedir. Farklı mahkemelerde açılan davalarda her iki mahkemenin kendisini görevli görmesi durumunda olumlu görev uyuşmazlığından bahsedilir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun merci tayini başlıklı 44. maddesinin 1. fıkrasına "görevli veya" ibaresi eklenerek fıkra metni "1. Yetkili mahkemenin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargı çevresi sınırlarında tereddüt edildiği veya iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya **görevli veya** yetkili olduklarına karar verdikleri hâllerde dava dosyaları, tarafların veya mahkemelerin istemi üzerine merci tayini için:" olarak değişmesi durumunda, ilk derece mahkemesi sıfatıyla bakılan davalarda olumlu görev uyuşmazlığı ve çözümünde yetkili makamlar gösterilmiş olacaktır.

İdari yargı uygulamasında olumsuz görev uyuşmazlığı sık rastlanan bir durumdur. Bölge idare mahkemeleri ilk hâliyle kurul hâlinde çalışmadığından, olumsuz görev uyuşmazlığının hangi kurul veya daire tarafından çözümleneceği konusunda bir ihtilaf bulunmamaktaydı. Bölge

idare mahkemelerinin birden çok kurul hâlinde çalışabilmesi imkânı getirilince, görev uyuşmazlıklarının hangi kurul tarafından çözümlenmesi gerektiği sorunu da ortaya çıkmıştır. Ancak 2576 sayılı Kanun'un 3/A maddesiyle, bölge idare mahkemesinin yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözmek görevi bölge idare mahkemesi dairesinin görevleri arasında sayılmıştır.

20.07.2016 tarihinde 7 bölge idare mahkemesi faaliyete geçmiş durumdadır. Bölge idare mahkemeleri başkanlar kurulunca dairelerin hangi davalarda istinaf incelemesi yapacağı konusunda karar almış ve aynı zamanda görev uyuşmazlıklarının da hangi daire tarafından çözümleneceği konusunda karar almışlardır. Buna rağmen bölge idare mahkemelerinin çoğu, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi daire tarafından çözümleneceğini açıklığa kavuşturmamıştır. Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunca bir an evvel, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının hangi dava dairesi tarafından çözümleneceği konusunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Aynı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını çözmek görevinin 2576 sayılı Kanunla bölge idare mahkemesindeki bir daireye verilmesi, uyuşmazlığın niteliğine uygun düşmemiştir. İdare ve vergi mahkemesi arasında çıkan görev uyuşmazlığının çözümünde sadece idari daireyi veya sadece vergi dairesini yetkili kılmak hukuka uygun bir sonucun elde edilmesi açısından amaca hizmet etmeyecektir. Bölge idare mahkemesinde idare ve vergi mahkemesi arasında çıkan görev uyuşmazlığının idari dava dairesi tarafından çözülmeye çalışılması, uyuşmazlığın özel yetkili vergi mahkemesinin görevine girip girmediği konusunda tartışma ortamı sağlamaktan uzak olacaktır. İdare ve vergi mahkemesi arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıklarının, hem idari davalarda uzman yargı mensuplarından hem de vergi davalarında uzmanlaşmış yargı mensuplarından oluşan bir kurul tarafından çözümlenmesi uyuşmazlığın niteliğine uygun düşecektir.

Danıştay'da olduğu gibi bölge idare mahkemelerinde de, idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını çözmek görevi başkanlar kuruluna verilmelidir. Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi başkanı ile daire başkanlarından oluşur. Bu hâliyle başkanlar kurulu hem idari dava dairesi başkanlarından hem de vergi dava dairesi başkanlarından oluşmaktadır. Bu görevin başkanlar kuruluna verilmesi uyuşmazlığın niteliğine uygun düşecektir.

Aynı şekilde, Danıştay dairesi ile ilk derece mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarında, görev uyuşmazlığı Danıştay dairesi ile ilk derece mahkemesi arasında çıktığı için, görev uyuşmazlığı çözüm merciinin Danıştay dairesi olmaması gerekir. Danıştay dairesi görev uyuşmazlığının tarafıdır. Arasında görev uyuşmazlığı çıkan makamlar dışında üçüncü bir makamın kanunda çözüm mercii olarak gösterilmesi gerekmektedir. Bu tür görev uyuşmazlıklarında davanın türüne göre ilgili Danıştay Dava Daireleri Kurulu görev uyuşmazlığı çözüm mercii olarak gösterilebilir.

Bölge idare mahkemesi ile Danıştay arasında görev uyuşmazlığı çıkabilmektedir. Ancak 2577 sayılı Kanun'un görev ve yetki uyuşmazlıklarının çözümünü düzenleyen 43. maddesinde, Danıştay ile bölge idare mahkemeleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir. Bölge idare mahkemeleri ile Danıştay ilgili dava dairesi arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözümüne yönelik kanuni düzenlemeler yapılması adil yargılanma açısından önem arz etmektedir. Bölge idare mahkemeleri ile Danıştay ilgili dava dairesi arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözümü Danıştay Başkanlar Kuruluna veya konusuna göre Danıştay İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarına verilebilir.

2576 sayılı Kanunda bölge idare mahkemesi daireleri arasında çıkan uyuşmazlıklar iş bölümü uyuşmazlıkları olarak adlandırılmış ise de bu uyuşmazlıkları geniş anlamda görev uyuşmazlığı olarak kabul etmek gerekmektedir. Çünkü bölge idare mahkemelerinde bulunan daireler konu bakımından aynı uyuşmazlıkları çözmeyeceklerdir. Her daire konu bakımından farklı uyuşmazlıkları çözmekle görevli kılındığından daireler arasında çıkan uyuşmazlıklar da görev uyuşmazlığıdır. Dairelerin görevine giren konular, Kanun'un verdiği yetkiye dayanarak Başkanlar Kurulunca belirlenmesi de bu uyuşmazlıkların görev uyuşmazlığı olması gerçeğini değiştirmez.

Başkanlar kurulunun görev (işbölümü) uyuşmazlığına ilişkin karar vermesi üzerine, dava dosyası kendisine gelen dairenin eski kararında ısrar etmesi hâlinde ne yapılacağına ilişkin Kanunda bir düzenlemeye yer verilmemiştir. 2576 sayılı Kanun'un bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu başlıklı 3/C maddesine, "*bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunca daireler arasında çıkan iş bölümü uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verilen kararlar kesindir.*" bendi eklenmesi hâlinde, işbölümü uyuşmazlıklarına ilişkin başkanlar kurulu kararına, bölge idare mahkemesi dairelerinin ısrar etmesinin önüne geçilebilecektir.

KAYNAKLAR

AVCI Mustafa “ İdari Yargıda İstinaf”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 96.

AVCI Mustafa “6545 ve 6552 sayılı Kanunlar ile İdari Yargıya İlişkin Kanunlarda Değişikler Üzerine Bir İnceleme”, **Legal Hukuk Dergisi**, C. 13, S.152.

AVCI Mustafa “Türkiye’de Olumsuz Görev Uyuşmazlığının Çözümü”, **Ulusal Uyuşmazlık Yargısı Sempozyumu**, Uyuşmazlık Mahkemesi Yayınları, Ankara 2016.

BİLGİN Hüseyin, **99 Soruda İdari Yargıda İstinaf Başvuru Rehberi**, Adalet Yayınevi, Ankara 2016. (“İstinaf”)

BİLGİN Hüseyin “6572 sayılı Kanunla, 2575 sayılı Danıştay Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, **Terazi Aylık Hukuk Dergisi**, C. 11, S. 114.

BİLGİN Hüseyin, “Beşinci Yargı Paketiyle İdari Yargıdaki Son Değişiklikler Hakkında Bir İnceleme”, **KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C I, S. 2.

BİLGİN Hüseyin “5791 sayılı Kanunla Getirilen Yenilikler ve Uyuşmazlık Mahkemesi Üzerine Bir İnceleme” , **Terazi Aylık Hukuk Dergisi**, S. 26.

CANDAN Turgut, **İdari Yargılama Usulü Kanunu**, Seçkin Yayınları, 6. Baskı, Ankara 2015.

ÇAĞLAYAN Ramazan, **İdari Yargılama Hukuku**, Seçkin Yayınları, 8. Baskı, Ankara 2016.

ÇAĞLAYAN Ramazan, **İdari Yargıda Kanun Yolları**, Seçkin Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2008.

DİLŞAT Yılmaz “İdari Yargıda Görev İş Dağılımı Paradoksu”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, C. XVII, S. 4.

DURAN Lütfi, “İdari Yargı Adlileşti”, **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, S 1-3, 1982.

GÖZÜBÜYÜK A. Şeref, **Yönetmelik Yargı**, Turhan Kitabevi, 35. Baskı, Ankara 2016.

GÖZÜBÜYÜK Şeref/ TAN Turgut, **İdare Hukuku**, C.II., Turhan Kitabevi, 7. Baskı, Ankara 2014. (“İdari Yargılama Hukuku”)

HASBUTÇU Sebahattin Taha, **İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu**, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.

HONDU Selçuk, “ Danıştay, İdare Mahkemesi ve Vergi Mahkemesi Arasında Çıkan Görev Uyuşmazlıkları”, **Adalet Dergisi**, (Mart-Nisan 1986), S. 2.

KALABALIK Halil, **İdari Yargılama Usulü Hukuku**, Sayram Yayınları, 10. Baskı, Nisan 2016.

KARAVELİOĞLU Celal/ KARAVELİOĞLU Erdem Cemil, **İdari Yargılama Usulü Kanunu**, Adalet Yayınları, 8. Baskı, 2015.

KESKİN Züleyha “İdari Yargıda İstinaf Kanun Yolu”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 126.

KURU Baki, **Medeni Usul Hukuku**, Ders Kitabı, Dördüncü Baskı, Ankara 1983.

MERİÇ Osman, “İdari Yargı, Danıştay, Bölge İdare Mahkemeleri ve İdari Yargılama Usulü Kanunları” **Türk İdare Dergisi**, S 373.

YAYLA Yıldızhan, **İdare Hukuku**, Beta Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2010.

YENİCE Kazım/ YÜKSEL Esin, **Açıklamalı İçtihatlı Notlu - İdari Yargılama Usulü**, Ankara 1983.

YILDIRIM Turan/MELİKŞAH Yasin/ KAMAN Nur/ ÖZDEMİR H. Eyüp/ ÜSTÜN Gül/ TEKİNSOY Okay, **İdare Hukuku**, On iki Levha Yayınları, 6. Baskı, 2015.

YILDIRIM Ramazan, “Türk İdari Yargısında Görev ve Yetki”, **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt 29,S. 3, 1996. (AİD)

YILDIRIM Ramazan, **Türk İdari Rejimi Dersleri**, Mimoza Yayınları, 2015, C.3. (“İdari Yargılama Hukuku”)